

LITHUANIAN
NATIONAL
NEWSPAPER
BIBLIOTEKA

Teodoras Minstrubas
7243 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344
VOL. LII Balandis — April 24, 1967 Nr. 47
ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

KONRADAS ADENAUERIS

SENOJO KANCLERIO, KURIS BUVO VOKIETIJOS IŠKILIMO, ŽLUGIMO IR NAUJO ATSIKŪRIMO LIUDININKAS, MIRTIS LABAI SUJAUDINO VOKIEČIUS. — DRAUGAI IR PRIEŠAI SUTINKA, KAD JIS BUVO LABAI GABUS POLITIKAS, PASIEKĖ SAVO TAUTAI VISKĄ, KAS DUOTUOJU MOMENTU GALIMA AT-SIEKTI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

91 metai yra beveik visas šimtmetis. Ir ko tame šimtmetėje nebuvo? Pasauliniai karai ir didžiausia technikos pažanga. Jei pradžioje Jules Verne tik svajojo apie "Kelionę į mėnulį", šio laikotarpio gale tai bus jau įvykęs faktas. Per tą laiką Vokietija suskilusi į eilę valstybių, buvo sujungta į vieną galingą imperiją ir vėl sukaldyta. Visa tai matė praėjusią antradienį miręs Konradas Adenaueris, nūdienės Vakarų Vokietijos, gali sakyti, tėvas, gyvenęs visų 24 Vokietijos kanclerių valdymo lai-

kais, pradedant Bismarcku ir baigiant dartinu Kiesingeriu. Kad tokia karjera lauktų Konrado Adenauerio, Koelno miesto savivaldybės raštinės pareigūno sūnaus, sunku buvo tikėtis. Neturtas buvo jo ankstyvesnio gyvenimo palydovas, net miegoti reikėjo su vyresniu broliu vienoje lovoje. Lankydamas gimnaziją jis svajojo apie notaro vietą kuriame nors gražiame bažnytkaimyje. Likimas tačiau jam lėmė palikti Koelne, kur sulaukęs 30 m. išrenkamas į miesto tarybą, po ilmetų jis jau vyr. burmistras, dar už trijų metų Konradas Adenaueris yra Prūsijos valstybės tarybos pirmininkas. Netrukus jau svarstoma jo kandidatūra į Vokietijos kanclerius, bet tampa priešinga Stresemanno liaudies partija.

Ar jis tapęs kancleriu būtų Vokietiją išgelbėjęs nuo Hitlerio? Tenka abejojoti. Kaip ten bebūtų, Hitlerio atėjimas pabaigė jo pradėtą politinę karjerą. Trumpą laiką palaikytas kalėjime, jis pradeda auginti rožes Rhoendorfo bažnytkaimyje, Rheino pakraštyje, netoli dabartinės sostinės Bonnos.

Bet Hitlerio režimas išsilaiko tik 12 metų. 1945 m. Adenaueris vėl išrenkamas Koelno vyriausiojo burmistro, tačiau neilgam. Britų komendantas jį pavaro kaip "netinkamą pareigom" ir tuo pačiu pastumia į platesnę naują išteigtos krikščionių demokratų partijos veiklą ir atkelia jam vartus į Vakarų Vokietijos kanclerio postą, kuriame išbūna ištisus 14 metų. D. Britanijos Winstonas Churchillis jį pavadino pačiu didžiausiu Vokietijos valstybininku po Bismarcko.

Kai prieš savaitę pasklido pirmosios žinios apie jo ligą, užsitęsusi gripą, visa Vokietija buvo sujaudinta. Ir ne tik Vokietija. Kaimyninės Prancūzijos prezidentas de Gaulle parašė savo ranka užuojautos ir linkėjimų laišką, prezidentas Johnsonas telegrafavo, o popiežius Povilas pasiuntė apaštališką palaiminimą.

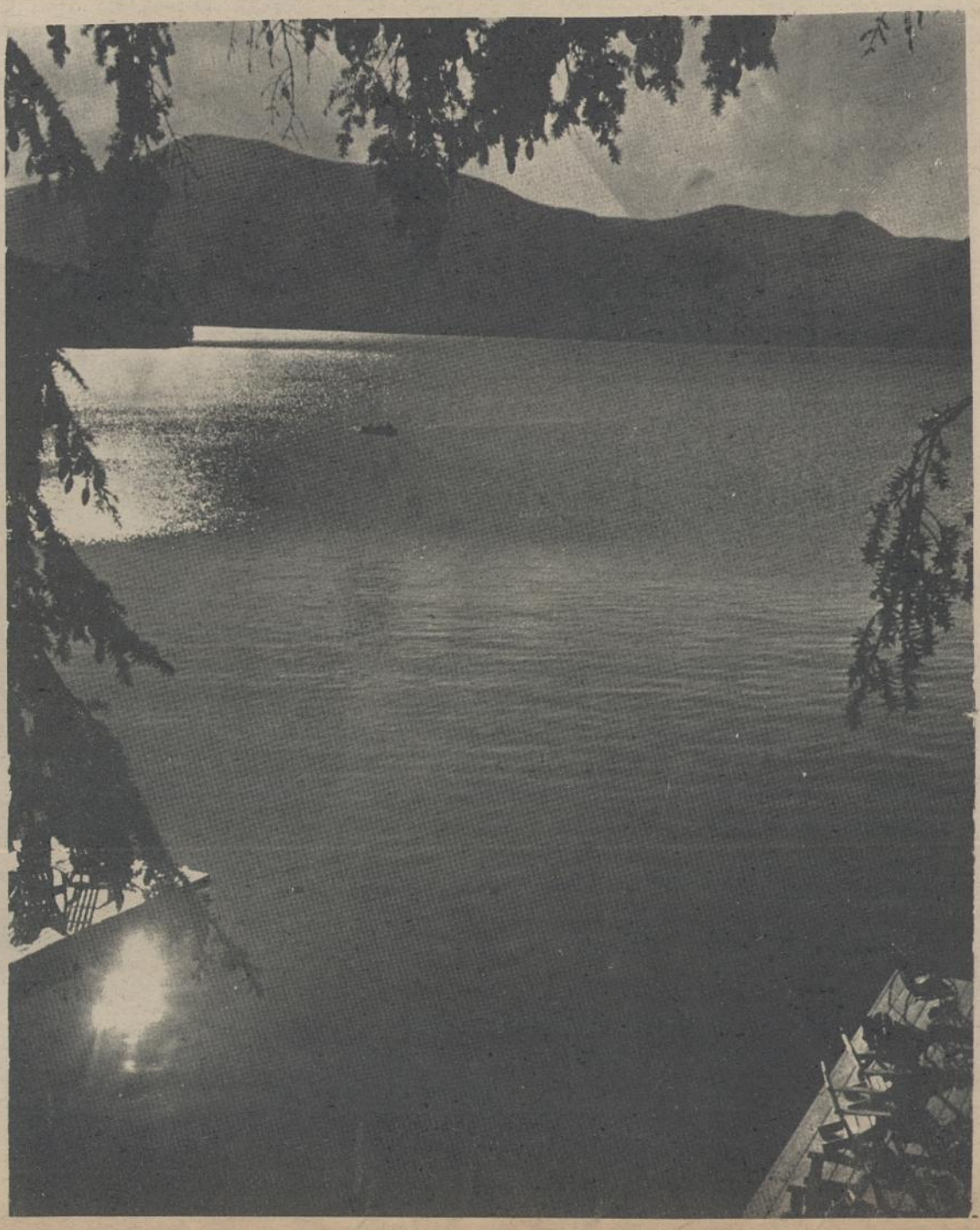
Mirtis neatėjo staigiai. Pasveikti jau nebuvo jokios vilties. Šeimos pakviestas jo buvęs sekretorius ir intymus patarėjas Hans Globke tuo jau pradėjo ruošti paskutiniam patarnavimui

-- laidotuvių ceremonijom.

Kaip paprastai, viskas buvo paruošta vokišku kruopštumu. Aukštiesiems laidotuvių dalyviams iš viso pasaulio buvo tuojau rezervuotos vietos viešbučiuose. Iškilmingas pamaldas garsoje Koelno katedroje atlikys kardinolas Frings, o po to senjojo kanclerio palaikai turėtų būti gabenami laivu prieš Rheino srovę į Rhoendorfą.

Konradas Adenaueris buvo pranašesnis už visus kitus pokario Vokietijos politikus, nes siekė to, kas galima buvo pasiekti. Sovietų - amerikiečių šaltasis karas davė progos atkurti bent dalį nepriklausomos Vokietijos ir Adenaueris tai vykusiai išnaudojo. Taip vykusiai, kad Amerikoje net pasigirdo priekaištų, jog J.F. Dulles varęs ne JAV, bet Konrado Adenauerio politiką. Iš pačių vokiečių buvo girdėti priekaištų, kad jis užmiršęs svarbiausią vokiečių tikslą -- Vokietijos sujungimą ir norįs su de Gaulle kurti naują katalikišką Vakarų Europą. Tačiau dar ir šiandien niekas nėra visiškai tikras, kad kitą politiką būtų buvusi geresnė, tikslesnė ir, svarbiausia, įmanoma. Kiekvienu atveju, Vakarų Vokietija pasiekė labai aukšto gerovės laipsnio ir jo ipėdinis Ludwigas Erhardas jau neturėjo tokios laimingos rankos kaip senasis Adenaueris.

Į ateitį Adenaueris žiūrėjo gana pesimistiškai. Jis būkštavo dėl nūdienių žmonių nesugebėjimo išsiveržti iš rutinos ribų ir padaryti kokį nors paprastą, tačiau taisyklėse nenumatytą, veiksmą. Der Spiegel leideiui Rudolfui Augsteimui, kuris su savo laikraščiu senajam kancleriui prigadino labai daug kraujo, paskutiniame pasikalbėjime praeitų metų gruodžio 9 d. Adenaueris papasakojo tokią istoriją. Prie jo darbo kambario, kuria-

George Lake, New Yorko valstijos šiaurėje, Adirondack kalnų pakraštyje esantis ežeras yra vienas gražiausių ir labai mėgstamas vandens sporto mėgėjų bei stovyklautojų. Vyt. Maželio nuotrauka

PIETŲ AMERIKOS SPAUDA APIE 'VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJĄ'

Balandžio 15 d. pasibaigusios "Pietų Amerikos vir-

šūnių" konferencijos vertinimas, kaip to buvo galima laukti, yra gana šališkas ir neigiamas. Mat, kai į tokį pobūvį susirenka pietinio vakarų pusrutulio valstybių galvos, tada jie atsiveža labai daug reikalavimų, kurie, jų nuomone, privalo būti svarstomi ir priimti pirmoje dienotvarkės eilėje. Ekvadoro prezidentas atsisakė dalyvauti "Punte del Esti" konferencijoje, nes tai galį pažeisti jų "suverenes teises".

Žinia, visi atvykstantieji atsivežė į konferenciją labai daug gerų ir blogų sumanymų ir reikalavimų, kad tik gauti naujas pašalpas ir paskolas ar tiesiog dovanas iš JAV. Tačiau,

me jis rašė savo atsiminimus, esanti maža išvietė, kurios langą vieną gražią dieną aptersė pralekęs paukštis (und da hat ein Voegelnchen was Menschliches and die Schiebe gemacht). Kas gi buvo toliau? O gi nieko, nes valytoja, 'Putzfrau', skaitė, kad tai langų plovėjo darbas, kuris ateina kas antrą savaitę: "Da hab ich es selbst weggemacht" atseit, pats išvaliau. Ko gi gali tikėtis iš tokių žmonių?

kaip Jūs, mieli skaitytojai, puikiai žinote, JAV prezidentas, nors ir labai to pagėidavo, tačiau į konferenciją privalėjo atvykti su tuščiomis kišenėmis, taigi ir jo svoris nebuvo toks, kokį Dėdės Samo atstovas būtų turėjęs, su tais prašytais dviem bilijonais dolerių. Galime teigti, kad beveik visa P. Amerikos spauda buvo jau labai nepatenkinta ir tiesiog užsirūstinusi, kad iš JAV beveik nieko nepesė, išskyrus gerus patarimus, kad "girdi jau laikas atėjo patiems sau pasigelbėti".

Atrodytų, kad spauda iš P. A. inteligentijos nuomone bus geriausiai pavaizdavęs Brazilijoje, o ypač Rio populiarus dienraštis "O Globo". Pastarasis savo balandžio 16 d. vedamajame "Rungtinės be įvarčių" taip rašė:

"Pakili nuotaika vyravo Punte del Este konferencijos baiginiuose posėdžiuose, pasirašant taip vadinamą "Amerikos Deklaraciją". Jos dalyviai įvairiomis progomis demonstravo savo entuziazmą teigdami, kad konferencijos reikšmė yra "nepaprasta", kad "laimėjimas milžiniškas".

Nesama jokios abejonės, kad tokie pareiškimai yra natūralūs ir žmoniški. Negalima gi tikėtis, kad patys valstybių vadovai save kritikuotų... Būdami politikieriai, pilna šio žodžio prasme, jie vadina konferencijos laimėjimus "nuostabiais", kuriuos jie laiko

Pietų Amerikos rodeo...

(Nukelta į 2 psl.)

IŠ KITOS PUSĖS...

Yra ir labai kilnių dalykų, kurie prašyte prašosi pažitrirti iš kitos pusės. Pavyzdžiui, Lietuvių Fondo aplinkraštis Nr. 580, papildęs anksčiau paskelbtas LF vajeaus gaires. Dabar Lietuvių Fondo Vajeaus Komitetai bei įgaliotiniai papildomai raginami pagyventi savo veiklą, nes 1968 metais sukanka 715 metų nuo Lietuvos valstybės įkūrimo ir 50 metų nuo atkūrimo ir dėl to: "Žūt-būt milijonas turi būti!" Suprask, milijonas Lietuvių Fonde. Jį turint, lietuviškai veikla galima bus skirti 70,000 dolerių į metus.

"Priede prie gairių papildymo Nr. 580" yra išskaičiuotos 62 vietovės JAV, kuriose gyvena tautiečiai yra uždėti tam tikru 'la-žu', rekomenduota kvotos suma. Pavyzdžiui, Clevelandas turėtų 'sukelti' 100,000 dolerių, o yra surinkęs tik 26,272 dolerius, at-seit skubiausiai reikia dar išrinkti 73,728 dolerius. Kaip tos sumos sudarytos, lieka neaišku, tačiau žiūrint į mažesniems miestams skirtas 'duokles' atrodo, kad kiekvienas ten gyvenęs daktaras ar inžinierius turėtų duoti po tūkstantinę. Pati sostinė Chicago tame priede nepaminėta, atrodo, kad joje rinkėjams galima siausti be jokių ribų.

Klausimas, kaip tuos pinigus surinkti, paliekamas mažesnių pareigonių nuožiūrai, tačiau kartu duodami nemokami patarimai, kurie sukelia, atsiprašau, linksmesnių ir liūdnųjų šypsenų. Pavyzdžiui, nurodoma, kad kam nors mirus, nuperkama daug gėlių bei vainikų, kuriems "bendra išleista suma kartais prašoka tūks. dol. Velionį palaidojus, gėlės ir vainikai išmetami į 'garbičių'." Mintis parinkti aukas vietoje vainikų Lietuvių Fondui galėtų būti visai sveika, tačiau brutalus teigimas kad gėlės yra perkamos tam, kad jas tik išmetus į 'garbičių', visuomenę greičiau papiktins negu palankiai nuteiks. Juk daug kas gyvenime daroma be praktiškos naudos ir gali gale atsiduria 'garbičių'. Pagal tą pačią logiką reiktų dar pasiūlyti, kad karstai būtų perkami galimai pigesni, laikraščiuose skelbiant, kad 'pusė ar daugiau' padoresnio karsto paauglota LF.

Šypsenos prašosi ir LF valdovų pasirašytų gairių papildymo įsakymas ar patarimas New Yorko ir Los Angeles skyriams "pagalvoti, kaip būtų galima kontaktuoti levutę Rockefellerienę, tikslu gauti iš jos auką LF. Gi Los Angeles vajeaus k-tas tuo pat tikslu turėtų kontaktuoti Rūtą Kilmonytę..."

Žodžiu, viskas biurokратиškai apgalvota, padalinta ir įpareigota, trūksta tik mažo policijos padalinio visiems įsakų punktams ir pastraipom įvykdyti. Daugeliui to aplinkraščio gavėjų pasidarė liūdna ir net pikta... (vm)

REFORMUOJA REFORMĄ...

Vadinamoji Kosyginos reforma *) Lietuvoj net lietuvių komunistų buvo sutikta be džiaugsmo, iš

P. Amerikos...

(Atkelta iš 1 psl.)

savo asmeniškai laimėjimais.

Tačiau reikia būti atviriems ir prisipažinti, kad šio suvažiavimo vaisiai yra tokie menkučiai: vieton to, kad veikę kaip partneriai, priklausą tai pačiai valstybių grupei, kurios siekia visų gerbuvio pakilimo, kai kurie vadovai skleidė nepasitikėjimą ir kraštutinį nacionalizmą.

Vienas atvejis labai puikiai parodo konferencijos rezultata: 'Amerikos Pareiškime' yra pasakyta, kad ji pritaria, jog "ekonamiškas sujungimas reikalauja daug pastangų, kad būtų išvestas geras žemyno transporto tinklas ir geri susisiekimo keliai". Tačiau, jau pirmoje Tarp-Amerikinėje konferencijoje įvykusioje 1889, Washington, D. C. taip pat buvę pakartotinai pritarta sukonstruoti geležinkelio tinklą, "kuris sujungtų didžiumą Amerikos tautų".

Gi VI-je konferencijoje įvykusioje Havanoje 1928 m. taip pat buvę priimtas nutarimas pastatyti "Pan-Amerikos geležinkelį".

Yra žinoma, kad Inter-Amerikinis Išsivystymo Bankas, savo naujausioje studijoje yra nurodęs, "jog pagerinti P. Amerikos transporto tinklą yra reikalinga du su puse milijonų dolerių". Tačiau Aliance for Progress fondai visom progom gali duoti tik 300 milijonų dolerių. "Taigi", rašo "O Globo", sunku būtų tikėtis, kad "Amerikos Deklaracija" galėtų turėti daug daugiau lemiamos reikšmės vakarų pusrutuliui išsivystymui, negu 1889 pirmoje Tarp-Amerikinėje konferencijoje", baigia dienraštis. Žinia, kad P. Amerika yra milžiniškas kontinentas, ir tokiame dalykui išvystyti reikia daug pinigų. Tačiau tai atneš puikių nuosimčių.

J. Šatorius

pat pradžios. A. Drobnys, valstybinio plano komisijos pirmininkas Lietuvoj, vos paskelbus tą reformą, apgailestavo Chruščiovo laikais išteigtųjų liaudies ūkio tarybų ("sovnarchozų") panaikinimą, nes tuo buvo suardytas pradėtasis Lietuvos teritorijoje esamos beikuriamos pramonės lydimas į atskirą vienetą.

Tas pats Drobnys, -- be abejoj, ne jis vienas, -- tą išardymą tebeapgailestauja ir dabar. Neseniai (vasario 28) jis rašė Tiesoj, kad reforma, tiesa, daranti gilų poveikį, bet nerado žodžio tam poveikiui teigiamai apibūdinti. Vietoj to, nurodinėjo, kad reformą bevykdant ryškėja, jog kylančių "problemų ir uždavinių charakteris skiriasi atskiros respublikos mastu", ir kad "vis labiau aktualesnė darosi respublikos ar ekonominio rajono kompleksinio liaudies ūkio vystymo problema."

Ligšiol, -- per pusantų metų nuo reformos vykdymo pradžios -- buvę daromi dar tik eksperimentai. Bet šiame

*) Daugiau teisių įmonių direktoriams, bet tiesioginė įmonių priklausomybė maskvinėms atitinkamų pramonės šakų ministerijoms.

ir Lietuvoj reforma jau pradedama vykdyti plačiu mastu: patinka, ar ne, Maskvos įsakymas turi būti vykdomas.

A. Drobnys, nors nežinia, ar tikrai nuoširdžiai bet mandagiai ir paklusniai pripažįsta, kad reforma atverianti plačių galimybių. (Neaiškina, kieno interesams tos galimybės atveriamos). Bet tuojau pat išpėja:

"kad šios galimybės galėtų pasireikšti visa jėga, būtina atlikti didelį organizacinį ir kūrybinį darbą visose ūkinės veiklos srityse".

O to, pasirodo, kaip tik ir nėra. Esą, visą reformos prasingumą žlugdo nepasirengimas tiekimo, ypač transporto srity. Esą, tebevyrauja senos pažiuos ir seni metodai, kurie mirštalačiai. Santykiuose tarp žmonių ir ministerijų tebevyraujas "pavaldumo" dėsni, o turėtų, anot Drobnio, būti "tarpusavio atsakomybės išgaliojimas".

Nepritaikyta reformai esanti ir kapitalinės statybos kreditavimo sistema. (Dėl to net Elektrėnų jėgainės statybos pastutinės dalies užbaigimas likęs be lėšų: nei biudžete nepaskirta, nei kredito nėra iš ko gauti). Savo pastabas A. Drobnys baigia tokiais melancholiškais posakiais: "Jau dabar iškilo tokios problemos, kurias anksčiau ne visiškai galėjom ir įsivaizduoti", arba: -- "Tai sudėtinga liaudies ūkio problema, tačiau jos sprendimas turi būti surastas". Tai

skamba lyg išpėjimas, kad ar tik neteks netrukus reformą reformuoti... (ELTA)

IŠ VEIKALO 'NUŠVIESTI TAKAI'

A. Giedrius

GALIŪNAI ŽAIDZIA

Po Dievo dangum aukštuose sostuose galiūnai žaidžia.

Vienas sako: "Šimtą!"

Antras sako: "Tūkstantį!"

Trečias —: "Milijoną!"

Nevaržo jų jėgos nei ištekliai, nes žaidžia galiūnai. Žemai dejuoja žemė, kad nepakelia prašvilptų milijonų, ir plačios upės gališkai skundžiasi, kad nebeišsitenka krantuose pakilęs vanduo, kuriame teka žmogaus sūnų ašaros ir kraujas.

Galiūnai ramiai sėdi aukštuose sostuose ir žaidžia įkarščio pagauti.

Vienas sako: "Šimtą!"

Antras sako: "Tūkstantį!"

Trečias —: "Milijoną!"

KAM TU DAINUOJI TOKIĄ DAINĄ!

Kam tu dainuoji tokią dainą, nuo kurios širdis verkia! Kam tari tokį žodį,

kuriame nėra paguodos!

Ateina ir nueina karaliai, jokiais ženklais savo kelio neišrašė. Iškyla ir griūva miestai, nė pamatų nepaliekę.

Bet saulė visada tiesia į žemę savo spindulius, ir jos šviesa niekada nesibaigia. Kiekvieną pavasarį prazysta žiedai, kiekvieną vasarą noksta vaisiai, ir po kiekvienos žiemos ateina pavasaris.

Kam gi tu dainuoji tokią dainą, nuo kurios širdis verkia! Kam tari tokį žodį, kuriame nėra paguodos!

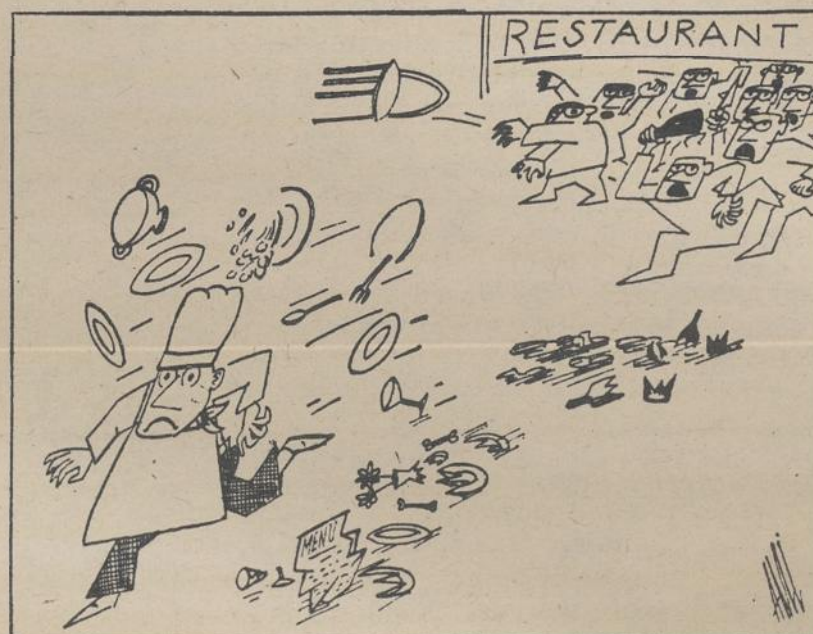
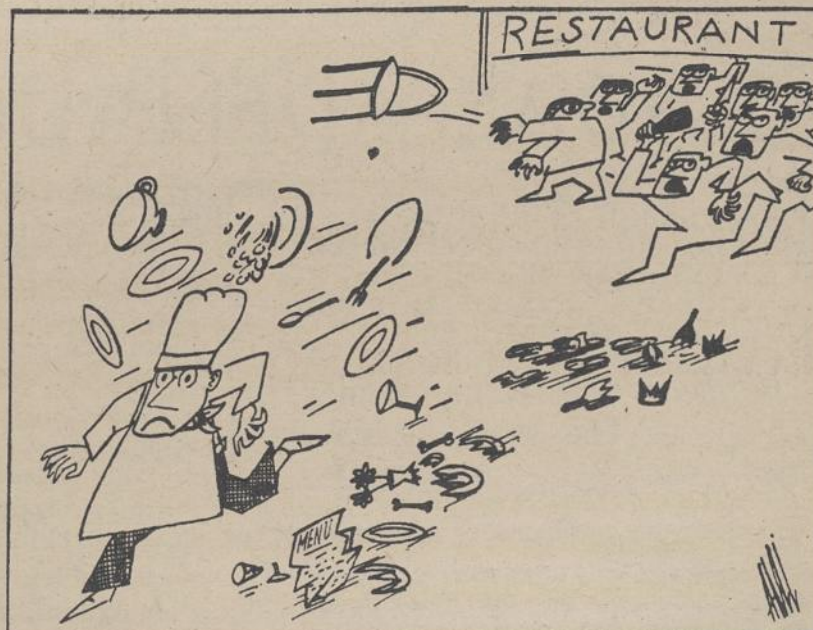
PALAIMINTAS

žydrioje padangėje pro debesų arkas erelis nardo. Jam svaigiai plazda širdis tose aukštybėse, kur negirdėt nė vieno garso nuo murzinos, sopulingos žemės.

Tiesa, yra žemėje ir puikių žiedų, kuriuos tinka sudėti Didžiajam Viešpačiui po kojų, o ten, aukštai, skraido nuodėmingus nagus prilenkęs padaras.

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS Nr. 6

Kopijuodamas piešinį, dailininkas tyčia padarė septynias klaidas. Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos septynius skirtumus. Teisingą sprendimą rasite šiame numery kitoj vietoj.

Tačiau Didysis Viešpats atlaidus ir švelnus tam, kas žemės dulkes nukratęs pakyla aukštyn į tyrąsias erdves.

Palaimintas, kurs, pakilęs nuo žemės, sumoja galiniais sparnais ir veidą atkreipia į saulę. Nes kas pamėgino aukštyn pakilti, kad ir nusileis žemėn, tą tik aukštybės tevilios. Sykį išvydęs saulę ir atsigavinęs jos spinduliuose, jau ir sapne jai šypsosies.

SVIESIŲJŲ DEBESIŲ SPARNAIS

Šiandien tavo namuose

labai tylu. Tik ugnis židinyje žybičiodama spraga ir ant sienos laikrodis nesustodamas kartoja, kad nieko ištisai nepalieka mums laikas: nei liūdesio, nei džiaugsmo.

Ak, nenusigąsk, kad širdies liepsna žadina tavo sielą užsimoti sviesųjų debesėlių sparnais ir tavo svajones lakina į Paukščių Kelio tolybes. Nes židiny užges, ir tavo širdis prabils apie sutemas. Užsimojus padangių sparnais, jau nustos regėjus netemstęjų pasaulių.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-9; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas **4³/₄%** išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurkė.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurkė ir Vytautas Gedgaudas

Nueita per toli į šoną...

Chicagoje negrų parapijos pastorius Henry Mitchell viešai spaudos atstovams pareiškė, kad pastorius Martin Luther King jr. vedama integracijos politika ir demonstracijos baltųjų rajonuose išugdė tik didesnę neapykantą.

Kai M.L. King. jr. vėl neseniai pagrasino, kad neslėmus greitesnių priemonių integracijai vykdyti šią vasarą bus ruošiamos naujos demonstracijos, H. Mitchell atkirto, jog negrai daugiau laimėtų pasiėmę grėbius, šluotas, sėklas žolei ir pademonstravę savo rajonuose, kad gali patys susitvarkyti nesibraunant ten, kur jų niekas nelaukia ir kur jie patys nenori eiti.

H. Mitchell yra įsitikinęs, kad negrai nori gyventi savose bendruomenėse ir užklausti, ar kas norėtų persikelti gyventi į Cicero, visi garsiai atšovė: "Hell, no!" Toprotingopastoriaus nuomone, negrams reikia tinkamesnio auklėjimo ir savos bendruomeninės dvasios. Prie jo bažnyčios kabo užrašas: "Mūsų vaikai žūsta demonstracijose".

Pastaruoju metu daugelis didžiosios spaudos, įskaitant ir Life magazino bal. 21 d. vedamąjį, ne tik kad pasmerkė M.L. King jr. metodus, bet ir jo kišimasi į politiką pasmerkiant karą Vietname, apkaltinant vyriausybę "žudikiškomis užmačiomis" ir kviečiant negrų jaunimą boikotuoti Vietnamo karo pastangas.

Tuo reikalu Life magazino vedamasis sako, kad "sujungus civilinių teisių sąjūdį su totaline opozicija mūsų pastangoms Vietname, Dr. Martin Luther King priartėjo prie mūsų tikslų išdavimo"...

... "Didesnioji dalis jo kalbos buvo demagoginis šmeižtas, skambas kaip iš Hanoi radijo"... ir t.t.

Neveltui ir negrų integracijos sąjūdžio -- NAACP -- 60 direktorių taryba buvo priversta paskelbti, jog King nekalba jų vardu. Jų rezoliucijoje sakoma, kad sujungus civilinių teisių sąjūdį su taikos sąjūdžio siekiais padaryta neatitaisoma taktinė klaida, nepasitarnaujanti nei vienam iš tų reikalų.

Drausmingesnėse ir inteligentiškesnėse negrų masėse jaučiamas didelis posūkis į "atvirų akių politiką", pamačius, kur veda neapykantos ugdymas. Plėšikavimas, neužtarnautų privilegijų reikalavimai, nerimo kėlimas nustatė baltųjų visuomenę prieš negrus tiek, kad jų teisėti reikalavimai susiduria su didesnėmis kliūtimis ir nuo jų nusisuka masės jų rėmėjų.

Negrai savo ekstremizman palinkusių vadų dėka išėjo iš tų ribų, kuriose civilizuotame pasaulyje siekiama žmonių gerovė laimima tik bendrų pastangų dėka. Kiršinimas, neapykanta ir visi kiti ekstremizmui priskirtini jų veiksmai parodė, kad tuo būdu vieno kito jų vadovo siektasis populiarumas nieko bendro nebūtinai su gyvenimo tikrove. Suskilo jų jėgos, išugdyta didesnė neapykanta.

Mums rašo

ALANTAS IR ŠLIOGERIS

Perskaitęs kovo 24 dienos Dirvoje Vyt. Alanto straipsnį "Prez. A. Smetona kaip žmogus", kur kritikuojama V. Šliogerio atsiminimai apie buvusį prezidentą, apsidžiaugiau, kad V. Šliogeris, nebūdamas literatas, nesileido į begalines smulkmenas, kaip norėtų jo kritikas.

Yra kankurių mažų ar garsių literatų silpnybė -- daug prira-

šyti, todėl jie ir leidžiasi į visokias smulkmenas, išskaičiuodami net kiek ant galvos plaukų, kokio storumo, kiek žilų ir nežilų, kiek veide raukšlių ir t.t., kaip pavyzdžiui Thomas Mann romane Buddenbrooks.

Jeigu atsiminimų autorius tvirtina, kad prezidentas buvo giliai religingas, tai V. Alantas norėtų kad tai būtų įtikinta smulkmenomis, gal net ir tokomis: ar prezidentas nešiojo ant kaklo škaplerius, ar laikė rankoje rožančių bažnyčioje meldamasis, ar labai šokinėjo lūpos kalbant, ar labai dūšavo, ar verkė kai kunigas sakė pamokslą, ar namie prieš valgydamą kalbėjo poterių atsiklaupęs ir t.t. ir t.t.

Jeigu prezidentas viską būtų taip ar panašiai daręs, tai šiandien šalia šv. Kazimiero gal būtų būtime turėję lietuvišką šv. Antaną.

V. Rastenis, prieš keletą metų kalbėdamas viename susirinkime apie ideologijas, paporino,

BENDRUOMENINIAI SUTRIKIMAI AUSTRALIJOJE

V. Radzevičius

Greitai bus dvidešimt metų, kai lietuviai didesniais kiekiais pradėjo kurtis Australijoje. Neskaitant Sydnejaus, niekur kitur jie nerado lietuviškų organizacijų. Teisybę pasakius, niekur kitur nebuvo ir anksčiau čia apsigyvenusių lietuvių. Naujai atvykusieji turėjo ne tik patys iš naujo savo gyvenimą kurti, bet taip pat ir visas lietuviškas organizacijas formuoti.

Per tuos nepilnus dvidešimt metų padaryta gana daug ir organizacinei Australijos lietuvių struktūrai, berods, nieko negalėtų prikišti. Čia ypatingai stipri pasirodė visus lietuvius apjungianti bendruomeninė organizacijos idėja. Kiekvienos atskiros vietovės lietuvių organizacijai apjungia bendruomenės apylinkę (mažesnėse vietovėse -- seniūniją) su visų lietuvių renkama apylinkės valdyba. Ši valdyba vadovauja, koordinuoja ir derina visą lietuvišką veiklą. Ji atstovauja lietuvių vietos įstaigose ir palaiko ryšius su analoginėmis kitų politinių emigrantų organizacijomis. Ji, pagaliau, atlieka visus tuos darbus, kurie neįeina į kitų vietos organizacijų vienetų kompetenciją.

Apylinkės valdybų prieglobstyje susikūrė mokyklos, chorai, tautinių šokių grupės, socialinės globos vienetai ir t.t. Pradžioje visos vietos organizacijos respektivu kasmet renkama apylinkės valdybą ir sklandžiai su ja bendradarbiauvo. Tačiau kiek vėliau, maži, atrodo, nesusipratimai privėdė prie to, kad kai kuriose vietovėse nuo bendruomeninės struktūros atsipalaidavo grupės, atsivežiusios čia krikščionių demokratų ir katalikų federacijos idėjas. Vienu laiku tas atitrūkimas buvo įgavęs ir visuotinį charakterį -- Australijos lietuvių kunigai paskelbė savo laisvą su visa eile apkaltinimų, nukreiptų prieš bendruomenines organizacijas. Topasėkoje dalis lietuvių atvirai boikotavo bendruomeninius pasirengimus, pradėjo ignoruoti apylinkės valdybas ir su jom nesiskaityti.

Kad A. Smetonos religingumas ir Bažnyčios rėmimas būtų tik oportunistinis. Kiekvienas žmogus teisai kitus pagal savo supratimą, politinę ar socialinę išmintį, moralę ir apriorinius nusistatymus. A. Koncė New York

PATIKSLINIMAS

Dirvos šių metų Nr. 43 tilpusiame apie rašytoją A. Giedrų straipsnyje yra atspausdinta:

"1940 - 1941 m. Kauno apskr. pradžios mokyklų vyresnis inspektorius".

Turi būti: "1940-1941 m. gauna lietuvių kalbos mokytojo vietą Jurbarko gimnazijoje, 1941-1944 m. Kauno apskr. pradžios mokyklų vyresnis inspektorius".

Ligtol vieningose kolonijose atsirado dvi grupės: bendruomenininkai ir federantai. Bandymai suderinti abi grupes ilgą laiką nedavė jokių apčiuopiamų vaisių. Tačiau, abejoms pusėms pamazų atvėsus, pats laikas reikalus šiek tiek patiesino. Šiuo laiku abi grupės gyvena paliaubų laikotarpiu: nei kariauja smarkiai, nei nuoširdžiai bičiuliauja. Susitinka, pasitaria, viena kitą reikalauja atlieka bendrai ir vėli išsiskirsto kas sau.

Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba, apjungianti visas bendruomenės apylinkes ir seniūnijas, keilais atvejais yra bandžiusi paliaubas paversiti pastovia ir produktyvia taika, tačiau tie bandymai konkrečių vaisių nedavė ir su paliaubine padėtimi dabar jau apsiprasta.

Krašto valdyba renkama kas antri metai. Ją išrenka Krašto Taryba, proporcingai sudaryta iš apylinkėse išrinktų Krašto Tarybos narių.

LIETUVIŲ DIENOS

Krašto Tarybos suvažiavimai, kurie paeiliui šaukiami didžiosiose lietuvių kolonijose, laikui bėgant buvo praplėsti meniniais ir kultūriniais visų lietuvių subuviniais, pirmiau vadinti Meno Dienomis, o dabar perkrikštyti į Lietuvų Dienas. Tų Dienų metu organizuojama dainų šventė, atskirų chorų koncertai, tautinių šokių pasirodymai, meno parodos, literatūros ir muzikos vakarai, atskirų organizacijų pasitarimai ir t.t. Tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje vyksta metinė sporto šventė apimanti visą eilę sporto šakų, kaip krepšinis, tinklinis, stalo ir lauko tenisas, šachmatai. Prijungus prie to visos Australijos lietuvių studentų suvažiavimus, galima suprasti kiek daug visko suspausta trijų - keturių dienų laikotarpiui.

Lietuvių Dienos, bent sumanytojų galvose, turėjo suartinti atskirose vietovėse gyvenančius lietuvius, apjungti juos bendriems siekimams ir pasigėrėti sutelktiniais laimėjimais.

Deja, ne šventieji pūdus lipdo. Po paskutinių Lietuvų Dienų, vykusių Sydnejuje, pradėta atvirai kalbėti, kad tos dienos per daug perkrautos parengimais, kad jų programą reikalinga smarkiai apkarpyti, kad jos neduoda suvažiavusiems malonumo, išskyrus nepakeliamą nuovargį galvotrūkščiais bėgiojant iš vienos vietos į kitą, kad šalutiniai parengimai atitraukia nuo didžiųjų pasirodymų, kad tarp atskirų vienetų aiškiai matyti bandymai iškišti į priekį ribotus parapijinius interesus, kad atsiradus nesveika konkurencija, kad tik "savi" geri, o "svetimi" blogi. Girdi,

patys chorai rūpinosi gerai parengti tik savo koncertų programas, o į bendras dainas, kurios numatytos sudainuoti dainų šventėje, žiūrėta tik pro pirštus. Tautinių šokių grupės pasitikėjusios, kad kitos pasirodys gerai, o jos kaip nors praptys ir be geresnio pasirengimo.

VISKAS DĖL VIENO DEZERTYRO

Adelaidės "Vyties" krepšininkų tarpe kurią laiką žaidė australas Atkinson. Neblogas tai buvo krepšininkas. Jam buvo patikėtas ir pagrindinė komandostreniravimas. Ilgus metus, dar toli prieš Atkinsono pasirodymą, adelaidiškiai krepšininkai ir bendrai visi sportininkai buvo ga-

no kovingi ir sporto šven tėje nuolatos laimėdavo daugiausia taurių. Tie laimėjimai, suprantama, nebuvo prie širdies kitiems klubams ir kitoms kolonijoms. Jų viltys, kad Adelaidės "Vytis" su silpnės, paskutiniiais metais pradėjo realizuotis. Kadaiše pirmavę Adelaidės krepšininkai vietos susitikimuose buvo nustumiami vis žemiau ir žemiau. Tai nedžiuginė ir trenerio Atkinson. Niekam nesakęs nė žodžio, jis vieną dieną paliko Adelaidę ir netrukus dar tebedėvėdamas Adelaidės "Vyties" krepšininko uniformą, jau žaidė su Sydnejaus "Kovo" krepšininkais.

Pabėgusio svetimtauto ginčas su savo buvusiu klubu dėl atsiskaitymo ir uniformos gražinimo, bei skolų apmokėjimo pavirto pradžioje ginču tarp dviejų klubų, vėliau tarp "Vyties" iš

(Nukelta į 6 psl.)

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS SEIMAS

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS SEIMO (DEŠIMTOJO)

įvykstančio 1967 metų birželio mėn. 3 ir 4 dienomis.

Chicago-Sheraton Hotel
505 North Michigan Ave.
Chicago, Illinois.

DIENOTVARKĖ

Pentadienis, birželio 2 d.

5:00 Sąjungos mirusiųjų narių pagerbimas
šv. Kazimiero Kapinėse.

Šeštadienis, birželio 3 d.

11-12 Registracija.
12-1:30 Iškilmingas Seimo Posėdis -- Tally Ho Room
a) Seimo atidarymas, himnai, mirusiųjų pagerbimas -- Chicago's skyriaus pirmininkas;
b) Sąjungos pirmininko žodis -- Jonas Jurkūnas;
c) Tautinė idėja ateities perspektyvoje -- Vytautas Abraitis;
d) Sveikinimai;
e) Seimo prezidiumo sudarymas.1:30-3 Darbo posėdis:
a) Seimo komisijų sudarymas;
b) Sąjungos pirmininko pranešimas;
c) Sąjungos išdininko pranešimas;
d) Revizijos Komisijos pranešimas;
e) Diskusijos dėl pranešimų.3:15-4:30 Darbo posėdis:
a) ALTO reikalais pranešimas;
b) BALFO reikalais pranešimas;
c) Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybės pranešimas;
d) Diskusijos dėl pranešimų.4:45-6:15 Darbo posėdis:
a) 50 metų nepriklausomybės paskelbimo sukaktis 1968 m. -- Dr. Algirdas Budreckis;
b) Skyrių atstovų pranešimai;
c) Diskusijos dėl pranešimų.7:30 Banketas:
a) 7:30 rinkimosi laikas -- Cocktails Tropical Room;
b) 8:15 banketas -- Boulevard Room.

Sekmadienis, birželio 4 d.

9 Komisijų posėdžiai.
10 Pamaldos.
12-2 Darbo posėdis:
a) Mandatų komisijos pranešimas;
b) Nominacijų komisijos pranešimas;
c) Rinkimai --
1. Sąjungos pirmininko ir valdybos;
2. Revizijos komisijos;
3. Tarybos;
d) Rezoliucijų ir sveikinimų komisijos pranešimai;
e) Klausimai ir sumanymai;
f) Seimo uždarymas.

Po Seimo uždarymo įvyks Vilties D-jos suvažiavimas.

Primename, kad Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Istatų 7 str. 2 past. sako:

"Seime sprendžiamą balsą turi iki seimo pareigose buvęs Sąjungos pirmininkas, valdybos, bei tarybos nariai, skyrių pirmininkai ir tam seimui išrinkti skyrių atstovai, renkami po vieną nuo kiekvienos pilnos ir nuo vienos nepilnos dvidešimties skyriaus narių."

Prasome skyrių valdybas vykstantiems atstovams duoti raštu jų išrinkimo atstovais pažymėjimus.

Sąjungos valdyba ragina visus skyrius skaitlingai dalyvauti Sąjungos Seime. Kviečiame dalyvauti ne tik rinktus atstovus, bet ir visus skyrių narius, nes šis Seimas yra dešimtas -- todėl jubiliejinis.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

ELNIAS, SUSTINGĖS ŠUOLYJE

Tuos, kurie nemėgsta knygų, o ypač negali skaityti spausdintų draminių veikalų, prašyčiau nesudrebėti ir nelaikyti, kad būtinai noriu juos įžeisti, jeigu praėjusią akimirka ši kartą prailginsiu neįprastai plačią išraišką iš Algirdo Landsbergio giesmės apie "Penkis stulpus turgaus aikštėje". Toji antro veiksmo scena mano čia kiek daugiau kondensuota, labiau būdinga ir, man rodos, atsižvelgiant į mūsų poros pasitarimų metų neurozes Amerikoje, vis labai aktuali.

Tai aštri diskusija tarp partizanų būrio vado Antano ir jį mylinčios pogrindžio bendradarbės Albinos, tarnaujančios užsimaskavusia sekretore enklavedistų tardytojo įstaigoje.

Albina: - Nebijok, Antanai. Aš nepadariau nieko, kas jums pakenktų. Jie tebėra mano priešai. Aš vykdysiu įsakymus. Bet... aš turiu savo karą, - išgelsit tave. Kaip aš laukiau tavęs metų metus! Aš nujauchiau, kad tu sukietėsi, bet ne nujauchiau, kiek... Aš tikėjau, aš tebetikiu, kad, pamatęs gyvenimą anapus miškų ir bunkerių, tu pasikeisi, nustos akmenėjęs. Ton viltin aš viską sudėjau...

Antanas: - Tu neturėjai teisės slapčia įsprausti savo sapną tarp karinių planų.

Albina: - Mano sapno kojos ant žemės, Migloj - tavo galva, tavo partizanų galvos. Mes abu žinom, kad ginkluota rezistencija gyvena viltin, O vilties nebėra. Ar klausėsi radio iš užsienio? Nieko! Nieko!

Antanas: - Jų tylą laikina. Jie supras. Ar mes nekovojam už viso pasaulio laisvę?

Albina: - O pasaulis? Jis jus pamiršo!

Antanas: - Mūsų veiksmų prasmė nepriklauso nuo pasaulio atsiminimo.

Albina: - Ko mes siekiame? Išlaikyti mūsų šalį gyvą. Išlaikyti tave ir mūsų meilę gyvą. Kurio būdu? Jūs iškiu? Nel... Ginkluota rezistencija tik provokuoja priešą. Ir prieš ką ta rezistencija? Prieš smulkus pareigūnius, jų šeimas. Šių visų salvės pro langus už priešo laikraščių skaitymą.

Antanas: - Mes ne vieni miškuos! Dezertyrai, belaisviai, smulkūs banditai...

Albina: - Bet visa, kas atei-

na iš miško, ateina jūsų vardui! Mums reikia išlikti gyviems, užimt valdines vietas, puoselėti mūsų kultūrą, įdiegti laisvės sėklą vaikuose ir - pamažu - gerinti padėtį.

Antanas: - Kol pamažu, - po kelių šimtmečių, - priespauda ištirps...

Albina: - Taip! Nežiūrint tavo pašaipos, šis kelias tautai naudingesnis. Jis pilkas, be jėgų herojinės muzikos, bet tautai gyvenybė brangesnė už viską.

Antanas: - Ar daug žmonių taip galvoja?

Albina: - Kasdien vis daugiau.

Antanas: - Jie miega šiltose lovoose. Jei būtų gyvenę ant nuogos žemės ir miegoję ant grūdų paklodės, kitaip galvotų!

Albina: - Yra dalykų, kurie sunkesni už atvirą kovą. O, Antanai, jei tu žinotum, kokia grubi buvo mano septynerių metų marškonė...

Bet Antanas buvo iš tų, kurie per septynerius pogrindžio kovos metus buvo nusprendę nepasiduoti ir laikytis ligi galio. Jis nustebęs savo draugės argumentais, sujaukęs ir pasipiktinęs labiau už Julij Smetoną, nes išgyvenantis daug tikčiau, po ilgo ir kartaus patyrimo, nes jis kovotojas ne žodžiais, ne pabėgėlis iš tėvynės, kai jai užėjo sunkios dienos ir dar juodesnės naktys.

Antanas: - Ir tu sakai, kad aš suakmenėjau! Tik paklausk to žodžio: "ateitis", - to kilnaus, išniekinto žodžio, kai jis išslysta iš tavo burnos, lyg gabalas glitau metalo! Tik tai pažvelk ton ateitin, jos žmonėsnai! Atklok nuo jų melų patalus, paliesk jų begalinį baimės prakaitą! Ar tu drįsti tvirtinti, kad tie žmonės sugebės pakilti, aušrai prašvitus? Tavo širdis alps ta dėl vaikų likimo, - pasiruok ateities vaikams! Jie gims iš daugelio tėvų sėklos: budelio, generolo, cenzoriaus... Ką jie darys, jeigu kada nors išaušų rytas?

Albina: - Tu apakai nuo išdidumo! Laisvė taip greit nemiršta!...

Štai dvi skirtingos tiesos, didelės, skaudžios, nuoširdžios, pergaltos ir išjaustos. Laisvės kovotojo partizano - laimėti ginklų, jėga, nenusilenkimo ir pasiaukojimo, su "herojine

muzika". Ir ištikimos pogrindžio bendradarbės - tęsti kitokią kovą kantrybe, ištverme, kasdienybės iškentėjimu, gyvybės išlaikymu, jei ne kitaip, tai ir klastos kaina. "Išlikti gyviems", "puoselėti mūsų kultūrą", "įdiegti laisvės sėklą vaikuose", net - "užimt valdines vietas". Tai yra keliai ir kryžkelės, painumas ir dramatiškumas, faktai ir problemos, kurios išsisprendžia greit, nebūtinai užsienyje ar ypač ne už rašomo stalo ir niekada vien sušunkant griausmingą lietuvišką valio!...

Galbūt galėčiau toliau diskutuoti, įsimaišyti į Antano ir Albinos dialogą, kuris man taip pat drasko širdį jau per pustrėčio dešimtmečio. Gal surasčiau dar vieną kitą naują argumentą už ir prieš. Bet geriau patylėsiu, nes nesijaučiu turįs moralinės teisės, ypač savo broliams anapus, formuluoti neatšaukiamus, nepakeičiamus, gelžbetoninius katekizmus.

Pagalau, tų klausimų sprendimas nuo pat 1939-40 metų politinėje plėtimėje buvo toks vis silpnas ir bukas, toks liūdnas ir slėgiantis dvasi, toks akdas ir nepozityvus, toks vis "neparuoštas" ir pavėluotas, ir toks vis laiku nepadaromas, ligi dabar teberenkant aukas, ar kas už tai neparašys protingesnės knygos tuo klausimu ir 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves prideramai paminės, - kad aš jau nieko daugiau nebelaukiu iš politikų, o nebent iš rašytojų ir poetų.

Lietuvoje keliai ir kryžkelės

Rašytojas Algirdas Landsbergis skaito savo kūrybą viename literatūros vakare.

pakrupo neišvengiamais Albinos pramatymais. Man rodos, tai jau faktas. Antanų tiesa amžiais kalbės ir gal dar labai garsiai, sąlygoms nunokus, prabilis ateityje. Bet užsienyje, de-ja, aš nebematau, niekur nebesurandu Antanų, o politikos retorika ir rezoliucijomis prideramai nebesidomiu.

Bet nors ir gėda praktiškai gerai susitvarkiusių tautiečių akivaizdoje prisipažinti, mane vis dar veikia, jaudina ir ramios nakties sapnus draiko poetas, kartais beletristas ir bent vieną sykį dramaturgas.

Šį kartą Algirdas Landsbergis, kuris finalinėje Stulpų scenoje partizanų būrio ryšininkės jaunos mergytės Genės lūpmis lėtai, neskubėdamas, kiek užgaudamas ateina atsiseivinti su žuvusiu laisvės kovotoju žodžiais, kokių aš dar niekad nebuvau girdėjęs: -

"Mano sužadėtinis laukia manęs. Jo laimė bus taip kupina, kad jis nepajudės pasitikt manęs. Grindinys bus mūsų patalas, ir mūsų apklotas bus dangus. Jo kairioji ranka atras mano galvą ir jo dešinioji apkabins mane. Kulų suvarstytas mano sužadėtinio kūnas, tarsi medaus korys. Man tausoti ir

neištartį meilės žodžiai yra mūsų ir plenas jo burnoj. Jo lūpose sukrekėjęs kraujas yra vėnas, išlietas ant mūsų vestuvių staltiesės... Koks gražus mano sužadėtinis, tarsi elnias, sustingęs amžinam šuoly".

Ir tai yra jokiomis rezoliucijomis nepaskandinama poeto tiesa.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Viešėdami Chicagoje pirkitė naujoje modernioje

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Uralt Import. brandy 5th — \$5.49
2. M. & Moore 5 years old
86 proof Whiskey 5th — \$3.19
3. Cointreau Liqueur & Brandy 5th — \$4.95
4. Chateau De PARAMA
New York State Champ. Bot. — \$2.98
5. French Bordeaux Wine 5th — \$0.98

6. May Wine Imported
From Germany 5th — \$0.98
7. Imported 5 Star Greese Brandy 5th — \$4.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

(10)

-- Pirm negu atneš šampaną, leiskite man pasakyti keletą žodžių, -- pradėjo Tomas. -- Nežiūrint mano audringos jaunystės, aš turiu keletą principų. Jei jie pasirodys klidą mano veiklai, prašau įvykdyti tuoj pat mano išrėmimą.

-- Kokie jūsų principai? -- paklausė pulkininkas Simeon.

-- Pirmiausiai, aš atsisakau nešioti uniformą. Antras dalykas, kuris jums gali atrodyti nesuprantamas, aš nešaudau į žmones.

-- Ponas Lievenai, jūs mums esate per daug brangus, kad verstume daryti tokius niekus, -- pasakė pulkininkas.

-- Dar yra kitas dalykas: aš nieko neapvagiu, išskyrus kiek tai leidžia mano profesija. Ir dar turiu būti įsitikinęs, kad anas asmuo to vertas.

-- Nesirūpinkit, jūs galėsite pasilikti ištikimas savo principams. Svarbiausiai kas mus domina, tai jūsų protas.

Emile atnešė šampaną. Visi išgėrė ir pulkininkas tęsė toliau: -- Revanšui, aš priverstas jus paprašyti dalyvauti mūsų slapty agentų apmokyme. Tokia jau tvarka. Yra daug smulkių siūlų, apie kuriuos šiuo metu neturite idėjos. Aš jus pasiūsiu kaip galima greičiau į specialią stovyklą.

-- Tik ne šiąnakt, Jules, -- pasakė Mimi, laikydama Lieveną už rankos.

1939 m. gegužės 30 d. rytą du asmenys atvyko ieškoti Lieveno į Mimi butą. Jie buvo apsirengę blogais kostiumais ir kelnės per kelius buvo išsitempusios. Tai buvo pagelbiniai agentai, blogai apmokami.

Jie pasisodino Tomą į sunkvežimį. Kai jis panorėjo apsidairyti, pamatė, kad sunkvežimio brezentas visur buvo aklina užsagstytas. Kelionė tęsėsi penkias valandas. Sustojus, pamatė, kad atsirado

labai skurdžioj aplinkoj, provincijoj. Prie vartų stovėjo ginkluotas sargybinis, aplink buvo spygliuotų vielų užtvara ir tolimoj buvo niūrus namas. Atvežusieji jį vyrai prisitartino prie sargybinio, kuris atidžiai peržiūrėjo parodytus dokumentus. Tuo tarpu Tomas, likęs sunkvežimio, užsėkino pro šalį keliu su malkom važiuojantį kaimietį:

-- Ar toli iki tavęs, tėvai?
-- Nearti. Dar trys kilometrai iki Saint-Nicolas.

-- Kur tai?

-- Tenai ant Nancy kelio.

-- Aha, -- pasakė Tomas.

Prie sunkvežimio grįžo abu saugumiečiai.

-- Atsiprašom, kad jus buvom uždarę sunkvežimio. Bet įsakymas griežtas, kad jūs nežinotumėt apylinkės, kur buvot atvežtas. Ir nereikia bandyti sužinoti, kur jūs esate.

-- Aha, gerai, -- pasakė Tomas.

Namas atrodė blogesnis už trečios rūšies viešbutį. Iš viso to buvo matyti, kad prancūzų žvalgyba neturėjo didelio biudžeto, kad galėtų duoti šioki tokį liuksusą savo mokiniams.

Be Tomo dar dvidešimt septyni asmenys atlikinėjo čia šnipų stažą. Dauguma buvo prancūzai, bet buvo du austrai, penki vokiečiai, vienas lenkas ir vienas japonas.

Apmokymui vadovavo aukštas liesas ir išblyškęs, savotiškai primenantis vokiečių majorą Loos, su kuriuo Tomas susipažino Koelne.

-- Pona, -- pasakė jis susirinkusiems stažistams, -- aš esu Jupiteris. Atliekant stažą kiekvienas jūsų turės kitą vardą. Jūs turite pusę valandos pasirinkti legendai, arba klaidingam curriculum vitae. Tuo vardu jūs vadinsitės visose apylinkėse. Aš ir mano kolegos stengsimės daryti viską, kad įrodyti, jog jūs neesate tuo kuo pretenduojate, tad jūs turite sukurti asmenybę, kuri atlaikytų mūsų spaudimą.

Tomas nutarė pasivadinti Adolfu Meieriu. Po pietų jis gavo pilką kostiumą, and kurio buvo išrašytas jonausias vardas. Visi kiti irgi turėjo panašius kostiumus.

Valgis buvo blogas. Kamabarys, kurį gavo Tomas buvo nedidelis ir drėgnas. Lovos čiužinys buvo blogas. Prieš užmigdamas, Tomas ilgesingai prisiminė savo puikų apartamentą Londone ir skanius pietus, kuriuos valgydavo. Apie trečią valandą ryto jį priklėlė šauksmas:

-- Lievenai! Lievenai! Atsilepkit, kai jus šaukia!

Tomas atsėdėjo lovoje:

-- Kas yra?

Ir gavo smarkų antausį. Priešais demoniškai juokdamasis stovėjo Jupiteris.

-- Aš maniau, kad jūs vadinatės Meier! Jėitais atsitiks laike misijos, jūs esate žuvis. Labanakt ir miegodit gerai.

Tomas neužmigo ir pradėjo galvoti, kaip ateity išvengti antausių. Kitą naktį Jupiteris vėl bandė jį priklėti. Bet kiekvieną kar-

tą Lievenas lėtai atsibudavo ir atgaudavo sąmonę, laikydamasis savo netikros asmenybės.

-- Ko jūs norite iš manęs, aš vadinuos Adolf Meier?

Jupiteris buvo patenkintas. Jis nežinojo, kad eidamas miegoti Tomas stipriai užsikimšdavo ausis vata.

Stažistai išmoko naudotis nuodais, sprogstama medžiaga, šaudyti iš automato ir revolverio. Tomas iššovė dešimt šūvių į šitinkino, kad aštuoni pataikė į patį taikinio centrą.

-- Tai atsitiktinumas, -- pasakė jis. -- Aš niekad nešaudžiau.

Bet Jupiteris negalėjo paslėpti savo džiaugsmo.

-- Jūs nemokate šaudyti, Meier? Aš pasakysiu, kad jūs turite Dievo dovaną iš prigimties!

Sekantį kartą šaudant, iš dešimties šūvių devynius paleido pro šalį ir Tomas pasakė:

-- Žmogus yra iš prigimties paslaptinga asmenybė. Jis išmoko naudotis morze ir šifruoti pranešimus.

Už kiek laiko Jupiteris suorganizavo šventę, kurioje gėrimų buvo iki valiai. Vienas iš mokinių, Hans Nolle, gėrė be saiko ir kitą rytą buvo pašalintas iš mokyklos. Lenkas ir du austrai turėjo taip pat apeleisti mokyklą. Ta šventė parodė, kad jie buvo neverti tapti šnipais.

Ketvirtą savaitę stažistai buvo nugabenti į didelį mišką, kur su Jupiteriu praleido aštuonias dienas. Jie turėjo miegoti ant žemės ir maitintis miško augalais. Bet Lievenas nujausdamas, kas laukia, išvykdamas apsirūpino konservais. Tuo metu, kai jo draugai iš bado mušėsi tarpusavy dėl miško pelės, Tomas ramiai laikėsi, užsitar-naudamas iš Jupiterio komplimentų.

-- Žiūrėkit į Meierį, tai jums pavyzdys.

Šeštąją savaitę Jupiteris nusivedė mokinius prie pakriausio. Stovint viršų buvo baisu pažinrėjus į apačią. Apačioj buvo patiestas tinklas, kurio negalima buvo atskirti nuo žemės.

-- Šokit! -- sušuko Jupiteris.

Visi atsitraukė išsigandę, išskyrus Tomą. Įsibėgėjęs jis šoko į bedugnę. Tomas greit susiorientavo, kad prancūzų valstybė, išleidusi tiek pinigų jo apmokymui, neturi jokio intereso, kad nusišuktų sprandą. Patiastas tinklas sulaukė jo kritimą.

-- Meier, jūs esate geriausias iš mano mokinių, -- pasakė Jupiteris ekstazėje. -- Vieną dieną pasaulis išgirs apie jūsų veiklą.

Per visą laiką Tomas buvo išburtas tik vieną kartą, kai kartą mokytojai aiškinant, kaip naudoti slaptus rašalus, kuriuos atstoja svogūno sultis ir kietas kiaušinis, paklausė:

-- Į ką reikia kreiptis Gestapo kalėjime, norint gauti plunksną, svogūną ir kietą kiaušini?

Kursas užsibaigė dideliu tardymu. Naktį mokiniai buvo priklėti iš miego ir nusigrimavusių Abwehro karininkais mokytojų buvo tardomi. Ypač didelį dėmesį Jupiteris atkreipė Tomui. Jis buvo apkultas, paskui pristatytas prie sienos ir visą laiką verčiamas prisipažinti, kad yra prancūzų šnipas.

-- Aš nieko neturiu pasakyti, didvyriškai spyrėsi Tomas. (Bus pagvay)

JAUNOJI KARTA

Jauni prelegentai subatvakaryje

Atidundėjus pavasario vėjams ir lietums, ir Bostono kultūriname subatvakary "pajudino žemę" jaunatvė, ta nuolatinė ir be atvangos atkylanti buvimo banga.

Balandžio 15 d. vakare į ALTS-gos namus rinkosi tie tautiečiai, kurie nebuvo užsiangazavę dalyvauti viename ar kitame privataus pobūdžio parengime, taip pat turinčiame teisę gyventi ir net prabanga švytėti.

Subatvakario klausytojų beveik pusę sudarė akademini jaunimas, atėjęs paklausti kaip viešumoje reiškiasi jų draugai. Vyresnias vos keliom galvom pralenkė jaunimo gretas, nors jisai, tas vyresnias, nuolat aimanuoja dėl jaunųjų jėgų stokos viešo pobūdžio veikloj...

Nuolatiniai kult. subatvakarių lankytojai, kurie dėl vieno ar kito priežastį šį kartą negalėjo atvykti, gali tik gailėtis, nes jaunieji prelegentai, nors ir vietiniai, nors ir nėra dar garsenybės, iš savo uždavinį pažvelgę labai rimtai, pranešimus parengę rūpestingai, kult. subatvakarių padarė idomų ne tik jaunatvišku polėkiu, bet ir mūsų gyvenime retai teliečiama tematika.

Vakaro prelegentai buvo Korpi Neo-Lithuania seniorai Algirdas Antanavičius ir Tomas Arūnas Žičkus. Abu jie stu-

dijuoja atskiras geologijos mokslų šakas.

T.A. Žičkus kalbėjo apie okeanografiją, daugiau susitelkdamas ties povandeniniais kanyonais, aiškindamas jų kilmę, atsiradimopriežastis, susidarymo galimybes. Kalbėtojas pabrėžė, kad vandenynų gelmėse dar tebėra eibė neištirtų paslapčių, minėjo pačius naujuosius mokslininkų patyrimus, pvz., apie milžiniškos jėgos povandeninius bangavimus ar sroves, kurios griaua kalnus ir vienoj ar kitoj okeano vietoj "perkuria" vandenyno dugną.

T.A. Žičkus stebėjosi, kad Liet. Enciklopedijos okeanografai kanyonams nesurado lietuviško pavadinimo. Anglosaksai kanyono terminą taiko žemės paviršiui, o taip pat ir povandeninėms formacijoms. Ilgai neieškodami, mes savo kalboj turime net tris kanyono atitikmenis -- klonis, slėnis, dauba. Argi nei vienas jų netinka kanyonui pakeisti?

Tomo A. Žičkaus pranešimas buvo idomus, gerai paruoštas ir dailia liet. kalbapasakytas. Tikrai buvo idomu pažvelgti į vandenynų gelmes, kurių tiek daug ir tokių paslaptingų apstu beveik visose žmogaus gyvenimo pakrantėse.

Algirdas Antanavičius, kurį artimųjų tar-

pe vadinam profesorių, kalbėjo apie bendrąją geologiją, truputį duodamas ir istorinės, bet ypač vaizdžiai sustodamas prie ugniakalnių, jų atsiradimo, jų veiklos ir "žiedo" aplink visą žemės rutulį. Savo kruopščiai paruoštą pranešimą Alg. Antanavičius pailiustravo spalvotu ir garsiniu filmu, darytu 1959 ir 1960 m. Havajuose, kai ten savo baigia šneka buvo "pranešė" vulkanai Kilauea, Iki ir Kapoho. Filmas, trukęs gerą pusvalandį buvo tikrai retas ir nuostabus spektaklis, daręs įspūdį, kad žmogus, nors pilnas puikybės ir pasiūtimų, ištikro "gyvena ant Vulkano". Deja, mūsų gyvenamu laiku pavojingiausias ir klastingiausias ugniakalnis, be rodo, yra pats žmogus, vadinamasis Homo Sapiens...

Alg. Antanavičiaus pranešimas, tartas grynai lietuvių kalbos tartim ir nevarganas savo žodynų, o taip pat jo pademonstruotas filmas, buvo džiugi ir maloni šio vakaro staigmena.

Abu prelegentai -- Antanavičius ir Žičkus -- atsakė į eilę klausimų, kuriuos klausytojai jiedviem statė. Kult. subatvakarių rengėjai abiem ne tik nuoširdžiai dėkoja už idomius pranešimus, bet ir džiaugiasi jų atsidėjimu toms mokslų sritims, kuriose jų ir lietuvis turi teisę ir pareigą "save atrasti".

Balandžio 15 d. vakaras buvo lietingas ir šiurpus. Pasirodo, ne visi esam "cukriniai avinė-

Būsiamasis šachmatų meisteris?

Vyt. Maželio nuotrauka

liai", daugiau kaip 50 tautiečių nepabūgo sustirpti ir į kult. subatvakarių atsilankė. Vyresnias galėjo būti žymiai daugiau, o tas jaunimo būrys, kuris atėjo draugų paremti, tikrai buvo nemenka paguoda.

Paskutinis 1966-67 m. sezono kultūrinis subatvakaris bus rengiamas ALTS-gos namuose, So. Bostone, gegužės 20 d.

(t.st.)

'Danutė stovyklauja' paviliojo jaunos skaitytojus

-- Ar patiko skaityti stovyklą, -- klausiu grįžusį kaimyno vaiką.
-- Labai.
-- O kodėl?
-- O gi labiausiai tas žaidimas "Kalbėkite lietuviškai".
-- Kaip jį žaidiate?
-- Mes kalbame angliškai, o vadovai mus gaudė ir šaukia "kalbėkite lietuviškai". Ką nutveria, tai tą nubaudžia. Nenubaustieji turi daug juoko.

Namuose gi mes žaidžiame kitą žaidimą su vaikais.
-- Tėvai klausia: "ar jau perskaičiau savo žurnalą, ar bai gė skaityti knygą?"
O vaikas, šalia pasidėjęs komiksą ir jį vartydamas sako: "skaityau".

Tada tėvai eina pažūrėti ir patikrinti, kiek perskaitė ir randa lietuvišką leidinį šalia padėję, o komiksą rankose.

Po to būna juoko ir kartais ašarų.

Parsinešiau namo Nijolės Jankutės knygą "Danutė stovyklauja" ir padėjau ant stalo.
Po kurio laiko žiūriu, sūnus ją varto.

Tyla.
Pavartęs padėjo.
Tyla. Žaidimas dar neprasi-dėjo.

Vėl paėmė, varto, varto ir pradėjo skaityti.

Po kurio laiko knygą užvers-ta guli ant stalo, o aš laikraš-tin įknibęs...

Knyga vėl sūnaus rankose. Vėl užversta guli ant stalo.

-- Ar patinka, -- klausiu.

-- "Sisi" -- sako, ir vėl tyla.

Nieko nebus, galvoju, reikės pradėti žaidimą "skaityk kny-

mas galėjo būti geresnis.

Tad knygą paimti į rankas ir pavartyti malonu.

Bet tai dar neatsako į klausimą, kodėl skaitytojas, pradėjęs ją skaityti, skaito su tokiu dideliu godumu.

Čia jau pasireiškia rašyto-jos gabumai. Ji geba vaizdžiai pasakoti, natūraliai dėsto min-tis. Vaikas mato kasdieninį šeimos gyvenimą, jis skaitas ar ne, stovyklavęs ar nestovy-klavęs, yra viliojamas pasako-jimų gyvumu, Sakinių konstruk-cija paprasta, nesigriebiama imantrumo, poetiško lakumo.

Šeši paklausti vaikai, kodėl jiems patiko knygą, atsakė be paaiškinimų, patiko ir gana. Vi-si sakėsi, kad skaitys antrą kartą.

Tų pačių vaikų tėvai įvairaus išsilavinimo, vieni iš jų daug skaito, kiti pripuolamai, treti tik laikraščius, nes neturi lai-ko.

Jie visi skaitė tą knygą, vi-siems nepaprastai patiko. Ni-jolės Jankutės garbei prikro-vė didžiausią vežimą gražiau-

gą". Po vakarienės išsiskirstėme į savo kambarius. Už kokios valandos, kitos, nueinu į sūnaus miegamąjį ir stebiuos ir netikiu. Verčia kny-gos puslapius ir skaito.
Baigė skaityti apie 11 val. va-karo, varomas miegoti.
-- Ar patiko, -- klausiu
-- Labai, -- duok kitą Janku-tės knygą.

Po to aš skaičiau, žmona skaitė, aš vėl kartojau ir po to ilgai kalbėjomės apie knygą, vis vartydami puslapius, kar-todami sakinius.

Jei Nijolė Jankutė ir daugiau rašys knygų vaikams, (viena ne-trukus išeis iš spaudos), tai ne-bereikės daugiau namuose žais-ti to antrojo žaidimo. Vaikai ir be raginimo skaitys knygas.

O kad tai nebūtų tik atsitik-tinis įvykis vienoje šeimoje, ly-giai tokius pat bandymus su kny-ga dariau ir kitose keliuose šei-mose.

Vienur vaikai perskaitė knygą be raginimų, kitur paraginti pra-dėjo skaityti, bet baigė iki galo, neatidėdami kitam laikui.

Kur glūdi šios knygų pasi-sekimo paslaptis?

Pirmiausia viliojantis pava-dinimas "Danutė stovyklauja". Didelė dauguma mūsų vaikų mėgsta stovyklą ir į jas no-riai važiuoja.

Antrą, gražus, meniškas, pa-trauklus viršelis. Tai lyg gra-žiai žydinti gėlė, bitelėms pa-vilioti. Ilustracijos gerai ati-tinkančios turinui, vaizdingos suprantamos, tik per daug sta-tiškos.

Raidės aiškios, parinktos ati-tinkamas didumas, pats laužy-

sių žodžių.

Kiti dabar teisinio savo vaikus. Duokite gerą knygą ir jie ją skaitys.

Nijolė Jankutė su savo knyga "Danutė stovyklauja" pralaužė pirmuosius ledus, paviliodama skaitytoją.

O tai jau mūsų gyvenime di-delis įvykis. Ar ji tęsės, -- pa-rodys ateitis. Naujoji jos knyga jau surinkta ir jos pasirodant mes laukiame su dideliu ne-kantrumu.

Nijolė Jankutė "Danutė Sto-vyklauja". Išleido Lietuvių Skaučių Seserija. Tiražas -- 1000. Iliustravo Felicia D. Prekerytė. Meninis vir-šelio apipavidalinimas Ly-dios Koklytės.

Vytautas Kasniūnas

SKAUTŲ VIENYBĖS REIKALU

Kaip žinome, skautų šeimoj vadovų tarpe vyksta nesutarimai. Dėl tų nesutarimų net dalis jūrų skautų pasitraukė iš Sąjungos priklausomybės. Tarp atskilusių jūrų skautų ir likusių Skautų Sąjungos narių -- bro-liškas, skautiškas bend-radarbiavimas nutrūko. Tenka apgailestauti, kad tam negerumui taisyti iki šiolie nieko nėra pa-daryta. Tokia padėtis neigiamai atsiliepia i mūsų jaunimo auklėjimą, ji daro žalos visam skau-tiškam veikimui. Todėl verti dėmesio nesenai spaudoje pasigirdę bal-sai, kelią susirūpini-mą surasti būdų tam skauduliui gydyti.

Straipsnyje idėtame Dirvoje "Skautijos apjun-gimo siekiant", K.S. Karpius gan vaizdžiai apžvel-gęs skautų uždavinius, jų vaidmenį lietuviškame išeivijos gyvenime, su-stoja prie dviejų jūrų skautų organizacijų ir vi-sai pagrįstai su nuostaba klausia, -- tai kurie gi skautai yra geresni, tik-resni? Deja, panašiai ne vienas tautietis su kar-teliu bus galvojęs. Šioje vietoje kyla kitas klausimas: Kodėl galėjo atsi-tikti, kad drausmingoj

(Nukelta į 6 psl.)

PENKTOJI EGLUTĖS ŠVENTĖ

Vaikų laikraščio Eglutės skaitytojų, būsimųjų skaitytojų ir jų draugų šventė šiemet vyks ta birželio 4 d. Putnamo Sese-rų sodyboje. Tai bus penktoji tokia šventė, kurion susirenka N. Anglijos lietuviukai su savo geriausiaisiais palydovais -- tėvais.

Vaikams, ypač pirmą kartą atvykusiems, čia viskas nauja, -- medžiai, krūmai, pievos, gėlės, daržovės ir daug erdvės. Bet idomiausios pamokios be-tinančios gyvos karvės!

Bet toji šventė yra ne tik smagiam džiaugsmui gam-toje. Meninės programos metu ponja Kalvaitienė su jaunes-niaisiais Bostono vaidintojais taip pritildo žiūrovus, kad net kelių šimtų akučių mirksėjimai girdisi. O kiek dainelių, šokių, žaidimų, deklamacijų sa-lėje ir lauke po atviru dangum. Pavakary labai nenoriai skiriamasi su naujai surastais draugais, o visokie įspūdžiai sunkiai betelpa į tėvelio autq-mobilį.

Dar prieš šventę Eglutės skaitytojai ką nors jai rengia. Pirmasis piešinių konkursas ir paroda įvyko 1964 m. Per-nai buvo konkursas rašinio ir piešinio. Šiemet dalyviai skirs-tomi į dvi grupes: mažiesiems uždavinys nupiešti paveikslą te-

mą pasirenkant iš Pupučio nuo-tykių, o vyresniems leidžiama pasirinkti rašinį ar piešinį, te-ma "Mano kelionė per Lietuvą"

Redakcija šventei ir kitą staig-meną parūpino -- tai nauja spal-vavimo knygtė Pupučio skėtis, kurią bus galima įsigyti šventės metu.

ŠVENTĖS PROGRAMA

10:00 pradedama registraci-ja. Mokestis už priedus \$1.00 vaikui. Jei keli iš šeimos, mo-kestis 50 ct. už kiekvieną.

11:00 vėliavų pakėlimas. Va-dovai tvarko savo grupes. Him-nus gieda visi.

11:30 pamaldos koplyčioje. Lietuviškų mišių ir giesmių teks-tai bus iššalinami.

12:30 pietų pertrauka. Lauke veiks valgių ir gėrimų bufetas.

1:30 Eglutės spaustuvės ap-žiūrėjimas ir konkurso darbų parodos apžiūrėjimas.

2:15 programa salėje.

3:30 bendri žaidimai lauke.

5:00 šventės užbaigimas: kon-kurso darbų premijų teikimas, vėliavų nuleidimas.

Labai prašome tėvus -- su-vežkit savo mažuosius į Eglutės šventę birželio 4 d. Bus atgai-vos tėvams ir vaikams.

EGLUTĖ ir
Putnamo Seserys

Praeity metų Eglutės šventės dalyviai ruošiasi vėliavos pakėli-mui.

Rytas Lk. George ežere New Yorko valstijoje. V. Maželio nuotr.

SKAUTŲ VIENYBĖS REIKALU...

(Atkelta iš 5 psl.)

Skautų Sąjungoj įvyko skilimas? Kokio pobūdžio motyvai buvo priežastimi tokio, švelniai sakant, neapdairaus pasielgimo. Kaž kaip apie tai nutylima. Tuo tarpu norint ligą gydyti, tą priežastį išsiaiškinimas ir jų įvertinimas sudaro pagrindą sprendimui, -- ko kias priemonės geriau tiktų panaudoti gydymui.

Kitame straipsny "45 metai jūrinei mūsų skautijai" tilpusiam dienrašio Draugo skiltyse, Skautų pirmūnas P. Jur-

gėla gvildena skautų kilnų veikimą, paberia gražių minčių skautų ruošimo reikalu, jūrų skautų dalies atsiskyrimą nuo sąjungos vadina tragišku įvykiu ir informuoja apie jo įteiktą memorandumą Lietuvos Skautų Sąjungos Tarybai su gestijomis esamą išskrypimą vėl įrikuoti į skautišką kelią. Iš to rašinio gaunasi išpuolis, jog problemos sprendimą žiūrima gan paviršutiniškai, lyg norima būbūt galimai švelniau ją užglostyti. Bet yra žinoma, kad tokiu būdu liga nepagydoma. Tai būtų tik paliatyvas, kada klausimas neišsprendžiamas, bet tik iš paviršiaus apraminamas. Rašinio autorius pirmoj vietoj kelia į viršų jūrų skautijos vaidmenį ir iš to taško vertina padėtį. Su skautų pirmūno nuomone -- nė vieno asmens nekaltinu -- tiesa, labai krikščioniška, labai atlaidžia, galima būtų suti, jei jūrų skautų dalis, demonstratyviai išėjusi iš Sąjungos, nebūtų pažeidusi LSS pagrindų: ideologinę, struktūrinę ir teisinę. To blogio nepastebėjus, vestų prie pavojingos prielaidos, jog bet koks nusižengimas skautų įstatams, skautų tvarkai yra pateisinamas, o Sąjungos teismas nėra veiksmingas, jo sprendimas nesaistantis. To jūrų skautų veiksmo neištrinsime, nežiūrint kokiais gražiais žodžiais ir aiškinimais norėtume tai pridengti. Todėl skautų pirmūno pažiūra šiuo atveju kelia abejonių.

Narpliojant toliau problemą, mėginkime trumpai panagrinėti skautų vadovų nesutarimo motyvus.

Ar skilimas įvyko dėl

skautų vadovų nuomonių skirtumo jūrinio ruošimo klausimais? Anaipol. Jūrų skautai, tiek brolijos sudėty, tiek atskirai veikiantieji, netrukdomai turi visas sąlygas išvystyti galimai pilnesnį jūrinį paruošimą. Pats skautų pirmūnas išvardindamas jūrų skautų didžiulius nuopelnus tėvynėje jūrininkystės ugdymo veikloje, gerai prisimena, kad tai vyko jūrų skautams veikiant po lelijos vėliavą. y. Skautų Sąjungos brolijos sudėty.

Nuogastavimas apie jūrų skautų nuėjimą (?) aiškumo į siūlomą sprendimą neįneša.

Ir jeigu visas triušmas, tiek žalos padaręs visam mūsų skautiškam reikalui, buvo sukeltas daugiausia prestižo sumetimais, -- dėl to skautiškame veikime kardai nesukryžiuojami. Skautas, darydamas gerą darbą, mažiausiai galvoja, kad apie tai bus daug kalbama. Ir toks yra jo vadovas, jo pavyzdys.

Pasakykite atvirai, skautiškai. Klausimas yra mums visiems per daug brangus, kad būtų vietos ambicijai, asmeniškumui. (er)

* SENAT. ROBERT KENNEDY užsipulė unijų vadovybę už lėtą integraciją. Unijų atstovai gi aiškina, kad negana gerų norų integruoti negrus. Reikia, kad jie būtų paruošti atitinkamam darbui ir kad -- norėtų dirbti.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

BENDRUOMENINIAI SUTRIKIMAI AUSTRALIJOJE...

(Atkelta iš 3 psl.)

vienos pusės, Australijos lietuvių sporto klubų sąjungos ir Sydnejaus sporto klubo "Kovas" iš kitos pusės. Atkinson atsisakė atsiskaityti, skolių nepripažino, "Kovas" Atkinsoną palaikė, Sąjunga tarė, kad "Vyties" sporto klubo valdyba netinka savo pareigoms, o ta valdyba iš savo pusės pliekė irgi ne taip jau pasigėrėtinus laisvius. Kadangi pereitais metais sporto šventė, kaip ir kiti Lietuvių Dienas apjungiantieji rengimai, buvo organizuojami Sydnejuje, "Vytis" buvo išpėta, kad jai nebus vietos sporto šventėje. Vėliau vieta atsirado, tačiau "Vytis" atsisakė žaisti prieš "Kovą", jeigu jo sąstata bus suspenduotasis Atkinson, kurio reikalas atsidūrė visos Australijos Basketball Association rankose. "Kovas" išvedė į aikštę Atkinsoną su kitais savo krepšininkais, bet jie vieni aikštėje ir pasiliko -- "Vyties" krepšininkai su koviečiais taip ir nežaidė.

Visų tų pasitampymų rezultate "Vytis" buvo nubauta pinigine bauda. Vieni laiko, kad ji teisinga, kiti -- ne. Gincas persimetė į spaudą. Pasisakė vieni, pasisakė kiti, o po to bendruomeninio laikraščio redaktorius nutarė, kad ginčą reikia baigti. Tas nutarimas palietė du neoficialius "Vyties" gynėjus (B. Nemeiką ir R. Sidabrą), kurių straipsniai atsidūrė redakcijos krep-

šyje. B. Nemeika savo straipsnį prakišo "Adelaidės Lietuvių Žiniose" (vietos reikalams leidžiamas dvisavaitinis biuletenis), o "Vyties" sporto klubo valdyba pasiskyrė specialią komisiją išaiškinti pabėgusio sportininko Atkinsono reikalą. Kaip tik tuo pačiu laiku buvo sušauktas Adelaidės lietuvių bendruomenės metinis susirinkimas. "Vyties" pirmininkas Skiparis, Nemeikos ir Sidabropalai komas, paprašė susirinkimą užtarti "Vyties" sporto klubą, kurį, be visų ko, labai nuskriaudusi ir "Mūsų Pastogės" redakcija, neleidama atsakyti užmetimus. Kelių kitų kalbėtojų įkaintas Adelaidės lietuvių bendruomenės susirinkimas priėmė rezoliuciją, kad, girdi, "Mūsų Pastogė" tikrai prasilenkusi su bešališkumo principu.

Jau rytojaus dieną Adelaidė Lietuvių bendruomenės nutarimas žodžiu buvo perduotas Krašto Valdybos pirmininkui Sydnejuje. Tuoju buvo sušaukti skubūs posėdžiai, kuriuose nutarta, kad "Mūsų Pastogės", kaip bendruomeninio organo, redaktorius "atstatytų nešališkumą". Kazokas, atrodė, piliulę nurijo (jo padėtis tikrai nepavydėtina, jis jau seniai tom piliulėm maitinamas), tačiau sporto skyriaus redaktorius Laukaitis padarė atitinkamas išvadas ir atsistatydino.

KELIAI TIESINAMI

Lietuvių Dienų reikalai Australijoje buvo diskutuojami gana nuosakioje formoje, išskyrus,

galbūt, Zubro paskaitą (ji buvo smarkiai atakuojama). Iki sekančių Lietuvių Dienų dar pusantros metų. Jeigu organizatoriams pavyks pasimokyti iš praeities klaidų, jie jas pagerins. Tačiau Lietuvių Dienų pasisekimo paslaptis vistiek glūdi ne organizatoriuose, bet atskiruose individuose, atskirose meninėse grupėse, vietiniuose choruose, tautinių šokių sambūriuose ir t.t. Jeigu jie nusi-kratys parapijiškumo, jeigu palenks save bendram tikslui, Lietuvių dienos bus vertos savo vardo.

O sportinė audra, sukelta vandens šaukšte ir ne dėl ko kito, bet dėl dezertyravusio svetimaudžio, tramdoma klaidingom priemonėm. Ieškoma kaltininkų (abi pusės turi pakankamai nuodėmių), o visai negalvojama paieškoti būdų, kaip atsiradusius sutrikimus, išlyginti, kaip sušalinti praardytas vienybės kelnes. Kol kas nė viena pusė dar nerodo noro padaryti žingsnį pirmyn. Reikia manyti, kad naujas Adelaidės "Vyties" sporto klubo pirmininkas Stasys Urnevičius, kuris savo laiku išvedė adelaidiškumą į pirmąją vietą, darys viską, kas yra jo galioje, kad tie sutrikimai būtų išlyginti.

Sekantios Lietuvių Dienos, o tuo pačiu ir tų metų sporto šventė, vyks Adelaidėje. Galime būti tikri, kad "Kovas" bus laukiamas Adelaidėje kaip rimtas ir vertas varžovas. Iki to laiko ir dezertyravusio svetimaudžio reikalai bus ištiesinti.

Adelaidė, Australijoje, gyvenantis rangovas Rakauskas, yra stipriai iškilęs statybininkų sluoksniuose ir šiuo metu vykdo statybą už pusę milijono dolerių. Nuotraukoje Rakauskas su šeima.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1900
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

HELP WANTED MALE

GLASSBLOWER
MASTER GLASSBLOWER—Versatile in art of scientific glassblowing—glass to metal seals—sapphire seals & related specialty work in quartz, & a host of other materials. Work in conjunction with engineering to train apprentices—lathe ops & do special work. Salary Open. All Co. Benefits. Apply
FISHER SCIENTIFIC CO.
(212) WA 4-6750, Mr. Robert Weizel
An Equal Opportunity Employer (46-48)

PAINT DEPARTMENT FOREMAN

Opening for man who is thoroughly experienced in spray mask painting both with hand and automatic equipment. Must be well versed in both technical and production procedures, capable of supervising both men and women. Excellent salary with liberal fringe benefit programs. This is an opportunity for future growth with an expanding organization. For confidential interview write or call Personnel Manager.

PRESTON PRODUCTS

1700 ALPINE, N. W.
GRAND RAPIDS, MICH.
PHONE 616 — 363-9833
(45-47)

ANCHOR STEEL & CONVEYOR CO.

OF
DEARBORN, MICH.

URGES YOU TO INVESTIGATE THE FINE OPPORTUNITIES THAT EXIST IN THE RAPIDLY EXPANDING MATERIAL HANDLING INDUSTRY. ANCHOR HAS BEEN A LEADER IN THE CUSTOM ENGINEERED CONVEYOR FIELD SINCE 1925 AND IS STILL GROWING. WE OFFER YOU A CHANCE TO GROW WITH US, IF YOU CAN MEET THE FOLLOWING MINIMUM REQUIREMENTS:

ESTIMATORS—MECHANICAL ENGINEERING BACKGROUND
DESIGNERS—MECHANICAL OR ELECTRICAL ENGINEER
DRAFTSMEN—MECHANICAL ENGINEERING BACKGROUND
DETAILERS—MECHANICAL DRAWING EDUCATION
CALL OR WRITE
MR. ADE CZARNECKI—VICE PRES. ENGINEERING
MR. GEORGE GARRISH—CHIEF ESTIMATOR
313 — 846-6000
6906 KINGSLEY AVE.
DEARBORN, MICH. 48126
AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER (43-52)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

Paskutinė rankraščių įteikti data:
1967 m. balandžio 30 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinosraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinosraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1967 metų balandžio 30 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant priedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeru. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėsti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1967 m. Konkursas skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antrąjį leidimą arba jos siužetu rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nusprendžia, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais nesikiama ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju kitais metais premijuojamos dvi novelės, premijų suma 500 dol.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

A. L. TAUTINĖS SĄJUNGOS SKYRIAUS NARIAI

A. L. Tautinės Sąjungos centro valdyba paskelbė Tautinės Sąjungos seimo dienas: birželio 3 ir 4, Chicagoje, Sheraton viešbutyje, 505 N. Michigan Ave.

Seimo svečiams ir skyrių atstovams šeštadienio vakare, birželio 4, tame pat viešbutyje ruošiamas banketas.

Clevelando ALTS 12-tam skyriui svarbų visapusiai ruošti seime dalyvauti. Skyriaus susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 7 d., Dirvos patalpose, 11:30 val. Nariai prašomi dalyvauti išrinkimui į seimą atstovų ir aptarimui kitų reikalų.

Valdyba

• Tautybių sąjūdžio susirinkime dalyvavo 16 tautybių atstovai. Tai buvo pirmas susirinkimas su ruošti eiseną ir programą Pavergtų Tautų Savaitėje. Iki šiol šios savaitės išlaidos buvo tvarkomos Captive Nations Week Committee, bet šiais metais savo susirinkime šis komitetas vienbalsiai nutarė perduoti šį reikalą Tautybių Sąjūdžiui.

Šiam pirmam susirinkime buvo nutarta suruošti eise-

HELP WANTED MALE

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.

Cleveland, Ohio

341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

**MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components**

KELLER- HYDROTEL

Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERA VALANDINI
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

**Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.**

OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

Liepos 10 d. Clevelande bus paminėta Pavergtųjų Tautų savaitė, kurios išlaidoms sutiko dalyvauti buvęs viceprezidentas Nixon ir senatorius Lausche. Praeitą savaitę komiteto nariai su pirmininku R.J. Perk buvo susirinkę pasitarimui. Sėdi iš kairės: vengras John Palasics, rusas John Klimchak, rumūnas Nick Bucur, komiteto pirm. Ralph J. Perk, sekretorius lietuvis Raymond Kudukis, slovėnas Matt Roesmann. Stovi: čekas Vaclav Hyvar, vokiečiai Steve Bencic, ukrainietis dr. M.S. Pap, lenkas Edward Matuszak, gudas John Rakovich, vokiečiai Carl Ernst, estas Andreas Traks, lietuvis Juozas Stempuzis, vokiečiai Jacks Wiewel, slovėnas Andy Hanzo.

na į Clevelando Public Sq. ir ten atlikti ceremonijas pritaikytas šiai savaitė. Bus pabrėžta ne tik pavergtųjų tautų situacija, bet bendrai kova dėl laisvės ir tuo pat kova prieš komunizmą.

Numatyta, kad šioj eiseinoje ir ceremonijose dalyvaus ne mažiau kaip 10,000 žmonių. Toks skaičius ne tik padarys įspūdingą minėjimą, bet ir tuo pat padarys galimybę atsikviesi plačiai žinomą asmenį kaip pagrindinį kalbėtoją. (k)

PILENŲ TUNTO AUTOBUSO VAJUS

Clevelando Pilenų Tunto vaju autobusui pirkti su skautų tėvų ir aukų rinkėjų talka kaskart artėja į tikslą. Tarp Kaziuko mugės ir šv. Jurgio šventės gautos šios aukos:

G. Juškėnas ir P. Milašius aukojo po 25 dol. Po 10 dol. aukojo — Vl. Bacevičius, V. Jokūbaitis, J. Kakauskas, F. Klimaitis, A. Mackevičius, St. Mačys, A. Majorovas, K. Morkūnas, F. Navickas, A. Puškoriūtė, E. Ridelis, B. Snarskis, V. Stankauskas, L. Staškūnas, J. ir M. Švarcai. Po 5 dol. aukojo — V. Livinskis, A. Dovidaitis, St. Pabrinkis, B. P., V. Petkus, B. Rėkus, A. Styra, H. Tatarūnas, A. Vasiliauskas, V. Vinclovas. Po 3 dol. — E. Blumentalis, V. Moziliauskas, I. Stankaitienė. A. P. Muliolis — 2.50 ir po 2 dol. — J. Bartkus ir A. Steponavičius.

Balandžio 11 d. Pilenų Tunto vadijos posėdyje, iškliausias vajuos talkininkų pranešimų, konstatuota, jog vajuos sėkmingai artėja pabaigai. Autobusas pasitarinaus ne tik skautiškomis kelionėms į gamtą ir į kaimynines lietuvių kolonijas, bet bus prieinamas ir kitoms organizacijoms. Clevelandiečiai ir jų organizacijos kviečiami prisidėti šion talkon.

• Mirė Juozas Millus (Miliasuskas), gyv. 3339 Scranton Rd.

Palaidotas Visų šventų kapinėse balandžio 22 d. iš Jakubs & Son laidotuvių įstaigos. 936 E. 185 gt., mišias atlaikius šv. Jurgio bažnyčioje.

• Įdėmų koncertą ruošia Čiurlionio Ansamblis kartu su šv. Kazimiero Lit. mokyklos tautinių šokių grupe "Suktinis".

Koncertas įvyks birželio 3 d. Slovėnų Auditorijoje.

• Išnuomojamas kambarys vyrui, prie Naujos parapijos.

Teirautis bet kuriuo laiku telef. 486-4955.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PARDUODAMI NAMAI

Šiaurėje nuo Blvd. PRIE EAST 185 GT. 8 metų mūrinis bungalow. 2 maš. garažai, didelis sklypas.

2 šeimų

mūrinis, 3 mieg. kiekv., dvigubas garažas. Abu namai prie Naujos parapijos, puikus pirkinys.

Skambinkite

UPSON REALTY
RE 1-1070

(47-49)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 7 D. šv. Kazimiero mokyklos Motinos Dievo minėjimas.

GEGUŽĖS 13 ir 14 D. Ateitininkų pavasario šventė.

GEGUŽĖS 20 D. Clevelando jūrų skautų tėvų komiteto parengimas -- vaidinimas.

GEGUŽĖS 28 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Aukuro ansamblio metinis koncertas.

BIRŽELIO 3 D. lietuviškos dainos ir šokių koncertas Slovėnų Auditorijoje. Dalyvauja Čiurlionio Ansamblis ir šv. Kazimiero Lit. m-lės šokių grupė "Suktinis".

BIRŽELIO 25 D. LVS Ramovės gegužinė.

KANADOS LIETUVIAI

• VLIKo pirmininkas dr. J. Valiūnas balandžio 29-30 dienomis, Tautos Fondo atstovybės pirmininko St. Banelio kviečiamas, lankysis Hamiltone ir Toronte, kur tų vietų lietuviams aktualiais Lietuvos laisvinimo reikalais padarys pranešimus.

• Lietuvių Maironio vardo šeštadieninė mokykla gegužės 13 d. baigia mokslo metus. Baigimo išlaidas ir pažymėjimo įteikimas jungiamas su Motinos Diena, kuri yra ruošiamą gegužės 14 d., 3 val. p. p. Programą išpildys mokyklos ir Z. Orentienės baleto studijos mokiniai.

• Lietuvių Namų valdyba savo posėdyje, kuris buvo sukvietas balandžio 12 d., pasiskirstė pareigomis: P. Bastys — pirm., A. Statulevičius — vicepirm., P. Kvedaras — sekr., E. Jurkevičienė, Aug. Kuolas, J. Novogrockis ir V. Petryla nariai su įvairiomis ūkio, atskaitomybės bei kultūrinėmis pareigomis.

• Pabaltiečių Moterų 15 metų suakties minėjimas įvyko šv. Petro parapijos salėje balandžio 16 d. Gana išsamiai meno klausimu pasiskaitė skaitė dr. J. Vašto-kienė. Sveikino konsulas dr. J. Žmuidzinas ir daugelis kitų. Taip pat nemažai sveikinimų buvo gauta raštu. Dalyvavusios minėjime Pabaltiečių Moterų garbės pirmininkės: estė J. Paets, latvė A. Gailite ir lietuvė E. Jurkevičienė. buvo atžymėtos gėlėmis. Po trumpos meninės programos buvo

LIEPOS 9 D. Lietuvių Budžių plaukymo diena Neff Rd. uoste, prie N. Liet. parapijos.

RUGSĖJO 2 ir 3 D. Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų suvažiavimas Clevelande.

RUGSĖJO 30 D. -- Dirvos metinis balius, šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 21 ir 22 D. Vaidilos teatro pastatymas A. Rūko "Keturį Keliuoninkai".

SPALIO 28 D. Tradicinis "Lithuanian Village" Inc. balius - koncertas.

LAPKRIČIO 4 D. Korp! Neo-Lithuania metinis balius.

LAPKRIČIO 11 D. LVS Ramovės rengia Kariuomenės šventės Minėjimą

1968

SAUSIO 20 D. šv. Kazimiero lit. mokyklos "Suktinio" tautinių šokių grupė ir Vaidilos Teatras Nauj. parapijos salėje stato 3 veiksmų baleto-vaidinimą.

FILATELIJOS KAMPELIS

(7)

Antanas Bernotas

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus:

1. Kovo 31 d. -- 6 centų oro pašto atvirlaiškį 50 metų sukakčiai paminėti nuo Virgin salų įsigijimo. Piešinys -- stilizuotas salos ir vanduo.

2. Kovo 30 d. -- 8 c. oro pašto ženklą 100 metų sukakčiai paminėti nuo Aliaskos įsigijimo. Piešinys -- tlingit indėnų statomas totem stulpas, dabar esąs Aliaskos valstybiniame muziejuje Juneau mieste.

Alaska (nuo alietų žodžio alakshak -- "didelė žemė") yra 50-ji valstija, priimta į sąjungą 1959 m. Ji randasi šiaurės Amerikos žemyno pačiame šiaurės vakarų gale ir su gretimomis Aleutu, Aleksandro, Šv. Lauryno, Kodiak ir kitomis salomis sudaro bendrą 4698 kv. mylių plotą. Rytuose ji rubežiuojasi su Kanados Yukono teritorija bei Britų Kolumbija, šiaurėje skalauja Ledinuotasis vandenynas, vakaruose -- Beringo jūra ir sąsiauris skiria nuo Sovietų Sąjungos Sibiro ir Kamčatkos pusiasalio, toliau į pietus -- Ramusis vandenynas. Aliaskos krantai labai išraižyti, su daugybe salų, nusidriekiančių toli į vandenyną, o pietuose nusitęsia ilgas pajūrio ruožas iki Britų Kolumbijos. Su likusia JAV teritorija Aliaska niekur nesiliečia. Kraštas labai kalnuotas, aukščiausia šiaurės Amerikos viršūnė yra McKinley kalnas, arba uolienės aukštumas, nusitęsiančios iki šiaurės Ledinuoto vandenyno, kur baigiasi tundra ir pelkėmis. Kalnų šlaitai apžėlę menkais spygliuočių miškais. Trumpos vasaros, ilgos šalios žiemos. Žemės ūkiu galima verstis tik pietiniuose pajūriais. Toliau į šiaurę yra amžini sniegynai ir ledynai. Kalnuose gausu žemės turty: kasa-

ma varis, auksas, nikelis, randama naftos. Gyventojų dauguma verčiasi žvejybe, kailinių žvėrių auginimu ir kalnakasyba. Aliaską pirmasis aptiko danas Vitus Beringas, tarnavęs rusų laivynė 1741 m. Vėliau ją lankė anglų atradėjai, kaip Cook, Vancouver, Mackenzie ir kiti. Maždaug nuo 1790 m. Aliaską valdė rusai, daugiausia kailinių žvėrių medžiotojai bei pirkliai, ir vadiną ją Rusų Amerika. Rusai ten įkūrė ir pirmąsias nausėdijas, kaip Sitką ir kt. Galop Aliaska susidomėjo britai ir amerikiečiai ir 1867 m. amerikiečiai ją nupirko iš Rusijos už 7,200,000 dolerių, 1912 m. paskelbdami ją autonominę teritoriją. 1914 m. iš

paruoštos kuklios vaisės -- kavutė.

• Lietuvių moterų šalpos grupė "Daina" balandžio 29 d. Prisikėlimo parapijos salėje ruošia kartūnų balių. Gražiausi kartūnai bus premijuojami. Laukiama ponų ir panelių šiuo parengimu susidomėjimo ir gausaus atsilankymo.

• Montrealio lietuvių kredito kooperatyvas "Litas" artėja prie dviejų milijonų. Šių metų kovo 31 d. balansas yra pasiekęs \$1,947,381. Pastovus kooperatyvo Lito augimas yra ženklas pasitikėjimo ir vis didėjančio kooperatinio susipratimo.

• Montrealio lietuvių kredito kooperatyvas "Litas" artėja prie dviejų milijonų. Šių metų kovo 31 d. balansas yra pasiekęs \$1,947,381. Pastovus kooperatyvo Lito augimas yra ženklas pasitikėjimo ir vis didėjančio kooperatinio susipratimo.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Kanados iki Fairbanks buvo nutiestas geležinkelis, o 1942 m. ir didysis Aliaskos plentas. Karo metu buvo įrengtos didžiulės laivyno ir aviacijos bazės. Senieji gyventojai yra eskimų, indėnų tlingit, atabasų ir aleutų kilmės, vėliau čia apsigyveno daug rusų, o paskiausiai ir anglų kilmės žmonės. Valstijos sostinė yra Juneau miestas. Kiti didesni miestai yra Anchorage, Nome, Sitka, Ketchikan ir Fairbanks.

KANADA. Čia dedama naujos serijos 8 c. pašto ženklą, kuriame parodytas dail. A.Y. Jacksono paveikslas "Aliaskos plentas tarp Watson Lake ir Nelson" Paveikslas originalas kabo Tautinėje Galerijoje, Ottawoje. Ženklas šokoladinės spalvos. Pradedant šiuo pašto ženklu aukštyn iki 1 dolerio karalienės atvaizdo jau nebėra.

Pašto ženkle matome plentą, vingiuojantį per kalnuotą apylinkę, apžėlusią šykščiais miškeliais. Watson Lake miestelis yra Yukono teritorijoje, Pelly kalnuose, prie Liard upės intako, o Fort Nelson miestelis yra Britų Kolumbijoje, maždaug už pusantro šimto mylių į pietryčius prie tos pačios upės kito intako.

PIETŲ AFRIKA išleido 3 pašto ženklų seriją pagerbimui jos pernai nužudyto ministerio pirmininko Dr. Verwoerd.

Hendrik Frensch Verwoerd (1901-1966) gimė Amsterdam, Olandijoje. Dar vaiku būdamas kartu su tėvais atvyko į Pietų Afriką, kur Brandforte, laisvojoje Oranžės respublikoje, baigė gimnaziją, vėliau studijavo Stellenbosch universitete. Studijas tęsė Vokietijoje -- Leipzige, Hamburge bei Anglijoje ir Amerikoje, įsigydamas daktaro laipsnį. 1950 m. buvo paskirtas ministru bantutautėlių reikalams, o 1958 m. rugsėjo 2 d. -- pirmuoju Pietų Afrikos respublikos ministru pirmininku. Pasižymėjo kaip griežtas negrams lygių teisių suteikimo priešininkas, dėl ko įsigijo daug priešių. 1961 m. gegužės 31 d. jo vadovaujama respublika visai pasitraukė iš anglų globos. Nežinant respublikai pritaikyti represijų ir sankcijų, respublika puiškiai laikosi. Pirmas pasikėsimas prieš jo gyvybę 1960 m. balandžio 9 d. nepavyko, tačiau laike antrojo pasikėsimo 1966 m. rugsėjo 6 d. jis mirė.

ŠVEDIJA išleido 30 ir 40 oere pašto ženklus 1906 metų Nobelio premijos laureatams pagerbti:

1. Sir Joseph John Thomson -- anglų mokslininkas (1856-1940) -- fizikos premija;
2. Giosuė Carducci -- italų poetas (1835-1907) -- literatūros premija;
3. Henri Moissan -- prancūzų mokslininkas (1852-1907) -- chemijos premija;
4. Camillo Golgi -- italų gydytojas (1844-1926) -- pusė medicinos ir fiziologijos premijos antrą tos premijos pusę gavo
5. Santiago Ramon y Cajal -- ispanų gydytojas (1852-1934).

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **LB Centro Valdyba** pagal turimus lietuvių organizacijų adresus išsiuntė raštus organizacijų valdyboms prašydama paraginti narius dalyvauti JAV Lietuvių Bendruomenės rinkimuose.

Gausus LB Tarybos rinkimuose dalyvavimas rodytų mūsų tautinį sąmoningumą ir vieningumą.

• **Lietuvių Bendruomenės Tarybą** renkant, š. m. gegužės mėn. 6-7 dienomis, balsuotojai galės išreikšti pageidavimą, kas JAV lietuvių turėtų atstovauti 1968 m. įvykstančiame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seime: išrinktoji Taryba ar atskirais rinkimais išrinkti atstovai.

NAUJA PRAMOGINĖS MUZIKOS PLOKŠTELĖ

Su labai dideliu entuziazmu buvo priimta pirmoji Birutės Tamošiūnienės įdai nuota plokštelė "O Ramunėlė Pasakyk". Dabar jau paruošta antroji B. Tamošiūnienės Australijoje įdai nuota plokštelė "Svajonių Sukūryje". Plokštelės meniškas viršelis apsaugotas specialiu apdangalu, o pati plokštelė gaminta garsios RCA Victor firmos.

Dainos labai įvairios ir turi net tokius modernius vertimus kaip dainą iš Dr. Zhivago filmos (Laukiu sugrįžk), žibuoklių valsas iš Lietuvos, arba intriguojanti Kengūrų Samba. Viso 12 pramoginių šokių dainų palydint Australijos puikaus Bernie Daggau orkestro.

Plokštelės kaina \$6.00 be persiuntimo išlaidų. Užsakymus prašome siųsti į: Dirva, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

OMAHA

• Balandžio 15 d. Omahoje įvyko Nebraskos valstybės atviros stalo teniso pirmenybės, kuriose dalyvavo chigagiečiai broliai Jonas ir Rimas Kavaliauskai (anksčiau gyvenę Omahoje).

Vyrų A klasėje Jonas Kavaliauskas laimėjo pirmą vietą, o brolis Rimas — antrą. Vyrų dvejetainio brolių taip pat užėmė pirmą vietą.

• **Omahos lietuvių choras** "Rambynas" rengiasi įdai nuoti plokštelę.

• Balandžio 2 d. buvo išrinkta naujoji Omahos apylinkės bendruomenės valdyba: Albinas Reskevičius — pirm., Juozas Jonyla — vicepirm., Juozas Navakas — sekretorius, Stasys Petrušis — izd. ir Jonas Starkus — kultūros reikalų ved.

Senoji valdyba baigdama savo kadenciją iš savo turimų išteklių paaugojo 50 dol. vietos liet. šeštadieniniai mokyklai, Tautos Fondui — 25 dol., Kultūros Fondui — 25 dol., Vasario 16 gimnazijai — 25 dol. ir savo įnašą Lietuvių Fondui padidino antrąja šimtaine.

• **Lietuvių Fondo** vajeus reikalai Omahoje stovi prastokai. Nors L. F. įgaliojimas viešai dar iš niekur nebuvo išprašytas, tačiau dauguma pasikalbėjimų LF reikalų baigiasi be konkrečių rezultatų. V. Š.

CHICAGO

• **Aldonos Stempuzienės** ir **Dariaus Lapinsko** koncertas įvyksta Chicagoje balandžio 29 d. Jaunimo Centre. Programoje naujausia lietuviškos muzikos kūryba ir klasikinės arijos ir dainos.

Rengia Santara-šviesa.

DETROIT

• **Kudirkos lit. mokyklos** mokinių tėvų susirinkimas įvyks gegužės 7 d., 12 val. Lietuvių namuose, viršutinėje salėje. Darbotvarkėje: valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, mokesčio už mokslą ateinantiems moksleiviams patvirtinimas arba naujo nustatymas, mokytojų algų patvirtinimas, naujo tėvų komiteto rinkimai, klausimai ir sumanymai.

Visi tėvai privalo susirinkime dalyvauti. Kviečiami dalyvauti tėvai ir tų vaikų, kurie mokyklą pradės lankyti ateinantį rudenį.

Tėvų Komitetas

ROCHESTER

• **LB Tarybos** rinkimams artėjant, Rochesterio apylinkės valdyba sujudo pasiruošimo darbams, tinkamai ir su entuziazmu praveisti rinkimus.

Tam reikalui balandžio 9 d. buvo sudaryta rinkimų paruošimo ir pravedimo apylinkės komisija, kurion įeina: pirmininkas — K. Sabalis, J. Musteikis, Žiūras, J. Laukaitis ir R. Obalis.

Paruošiamieji darbai pradėti ir eina pirmyn. Komisija jau turėjo kelis posėdžius. Juose buvo atkreiptas ypatingas dėmesys, kad išjudinti kiekvieną lietuvių, kaip toli jis bebūtų ar begyventų nuo apylinkės. Dėti pastangų, kad visi ateitų ir pabalsuotų.

Rinkimai prasidės gegužės 7 d. nuo 8 val. iki 2 val. p. p. St. George parapijos

Pasitarime, diskutuojant paskutines operos "Gražinos" pastatymo detales, sėdi iš kairės: dail. V. Virkau, baletmeisteris S. Velbasi, Chicago Lietuvos Operos valdybos vicepirm. M. Momkienė, meno vadovas — dirigentas A. Kučiūnas, dail. Br. Jameikienė ir Chicago lietuvių operos valdybos pirmininkas Vytautas Radžius.

PAGERBTAS JOKUBAS STUKAS

Sukaktuvininkas dr. Jokubas J. Stukas

salėje, žemutinėje patalpoje.

Taigi visi lietuviai, kurie jaučiasi šios šeimos nariai, ateikime ir prisidėkime su savo balsu šiuose rinkimuose. Atlikime pareigą senos tėvynės garbei ir gerovei. Išrinkime žmones, kurie mus atstovautų kaip kultūriniame, taip ir tėvynės laisvinimo darbe. K. J.

BOSTON

VASARVIETEI IEŠKOMI TARNAUTOJAI

Cape Cod lietuvių vasarvietei vasaros sezonui ieškoma

2 mergaitės padavinėti į stalą ir tvarkyti kambarius;

2 moterys virtuvės darbams.

Dėl sąlygų kreiptis: M. Jansonienė, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124. Telef. 288-5999. (45-47)

JAV Lietuvių Bendruomenės IV-tosios Rinkiminės Apygardos I V-tąją LB Tarybą renkamų kandidatų sąrašas.

1. Bražėnas Vilius, inžinierius, Waterbury
2. Kun. Gauronkas Benediktas, R.K. parap. klebonas, New Britain
3. Griežė-Jurgelevičius Stasys, tarnautojas, Boston
4. Kun. Jutt (Jutkevičius) Jonas, R.K. parap. klebonas, Worcester
5. Kapočius Juozas, leidėjas, Boston
6. Karmūza Juozas, technikas, Waterbury
7. Dr. Matulionis Balys, gydytojas, Boston
8. Pauliukonis Pranas, pedagogas, Worcester
9. Urban Joseph, prekybininkas, Waterbury
10. Ustjanauškas Antanas, prekybininkas, Hartford
11. Dr. Vileišis Petras, prekybininkas, Waterbury

IV Rinkiminės Apygardos Rinkiminė Komisija

mažai atvykusių ir iš toliau, Chicagos ir kitų vietovių. Vyčių centro pirmininkas Al. Vasiliauskas sveikino J. Stuką, iškeldamas jo nuveiktus darbus lietuvių. Raštu sveikino Lietuvos atstovas J. Kajeckas iš Washingtono ir daugelis kitų iš įvairių vietovių.

Meninę programą išpildė solistai Edna Mack-Mackevičiūtė ir Liudas Stukas. Akomponavo muz. Algirdas Kačanauskas. Marytė Stonytė, Kazys Šipaila ir muz. Algirdas Kačanauskas Vyčių vardu įteikė J. Stukui adresą.

Už dovaną sukaktuvininkas nuoširdžiai padėkojo, taipgi padėkojo rengėjams ir dalyviams, primindamas, kad nuo parengimo likęs pelnas paskirtas stipendijų fondui. Prieš uždarančią Petras Totoraitis vietos Vyčių dvasios vad. tarė žodį, po to sugiedojus Vyčių himną.

Inž. V. Melinis sklandžiai pravestą programą uždarė paprašydamas pereiti prie linksmos dalies — šokių.

A. S. Trečiokas

kiti žymūs amerikiečiai ir lietuviai veikėjai. Buvo ne-

Dr. J. Stukui per pagerbimą buvo įteiktas adresas. Nuotraukoje: parengimo pirmininkė Marytė Stonytė, A.S. Trečiokas, dr. J. Stukas ir I. Trečiokienė, B. Skripatos nuotrauka

RETA PROGA

įsigykite papiginta kaina šias knygas:

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš Sibiro, lietuvių kalboje. Knyga gausiai iliustruota retomis nuotraukomis. KAINA \$3.00

KELIAS Į KAIRĘ

ALEŠ RŪTOS romanas, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA \$3.00

DAILININKAS RAUBA

VINCO RAMONO novelės. KAINA \$3.00

ALMA MATER

R. SPALIO romanas iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA \$5.00

Visų keturių knygų bendra kaina \$14.00, bet Dirvos skaitytojai, naudodamiesi knygų išpardavimo vaju, moka tik

10 dol.
už keturias knygas.

— I Š K I R P T I —

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Ašaras Maskvoje, Kelias į Kairę, Dailininkas Rauba ir Alma Mater, už papigintą kainą — 10 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje.

Mylimam Tėvui ir Uošviui Lietuvoje mirus,

p. FELICIJAI GAIDELIENEI

ir

komp. JULIUI GAIDELIUI

reiškiame gilią užuojautą

Bostono Vyrų Sekstetas